aquatreveus

Revista de la Federació Catalana d'Entitats Corals

Febrer 1995
Any 32 - Època IV
Número 5
P.V.P. quiosc: 300 ptes.

Un compositor: Joaquim Homs

El llenguatge de les cançons

«E.C.» estrena consell directiu

Es suficientment bo per al 3er curs, però serà el 3er curs suficientment bo per a ell?

Fer música pot ser una de les experiències més joioses en aquest món, però aprendre a tocar un instrument, pot resultar menys divertit.

Tots necessitem encoratjament per perseverar, necessitem saber que avui estem treballant millor que ahir, sobretot quan les dificultats semblen excessives i fora del nostre abast. En aquest context, el sistema d'exàmens graduals hi té un paper fonamental.

Amb programacions consistents i titulacions reconegudes a tot el món, l'Associated Board of the Royal Schools of Music estimula professors i alumnes vers l'adquisició de nous nivells, amb el sistema d'avaluació i assessorament més utilitzat arreu del món. Així doncs, quan superem un examen de l'Associated Board sabem que hem aconseguit un objectiu mesurable: Un altre curs, un nou pas endavant!

ASSOCIATED BOARD
OF THE ROYAL SCHOOLS OF MUSIC

Setting the Standards

Associated Board
Representants a Catalunya
IPSI
Oscar Boada
c/o Veciana 44
08023 Barcelona
Tel: 430-14-05

Graded Music Examinations

SUMARI

5 editorial
«represes i reconeixements»

6 la veu del lector
«la creu de l'expocultura»

7 efemèrides
«ara fa 150, 90 i 15 anys»

8 un tema viu
«el llenguatge de les cançons»

11 els nostres compositors
«joaquim homs»

12 tema de fons
«no ho tinc prou clar ni és profecia»

14 món coral **«la festa de la música»**
«sobre la música coral de joaquim homs»

17 programació coral

18 festivals, cursos,
concursos i activitats diverses

19 discografia i bibliografia

20 **noticiari** FCEC

25 el consell directiu / **27** l'equip tècnic
28 l'equip territorial / **30** les delegacions
36 les corals / **39** el moviment coral català
40 europa cantat / **41** secretaria / redacció
42 corals de la fcec / calendari de concerts

a quatre veus

Mitjà d'intercomunicació de la Federació Catalana d'Entitats Corals, lliurat gratuïtament a tots els cantaires de les entitats federades.

Taula de Redacció: Lluís Gómez, Joan Jordana, Josep M. Mas, Enric Navàs, Josep Quintana, Joan Soler. **Col·laboradors en aquest número:** Consol Calafell, Jordi Casas, Xavier Cervera, Bosco García, Joan García, Josep M. Lladó, Carles Llongueras, Josep M. Mas, Maria P. Muntaner, Teresa Oliva, Joan M. Pujals, Joan Soler, Jordi Torrents, Joan-Enric Urpinas, Rosa Vendrell. **Coordinació**: Josep Quintana. **Secretàries de Redacció**: Bàrbara Anglí, Fina Tomàs. **Compaginació**: M. & J. **Dibuix "Nota d'humor"**: Pilarín Bayès. **Portada**: Concert de Sant Esteve al Palau de la Música Catalana, foto de Gerard Poch. **Col·laboradors gràfics:** Arxiu Fotogràfic de l'Orfeó Català, Arxiu Fotogràfic de la FCEC, Col·lecció Quintana-Cortès, Gemma López. La FCEC i la revista **a quatre veus** no comparteixen necessàriament el criteri dels articles que vagin signats.

FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS CORALS

Plaça Víctor Balaguer, 5, 3r
08003 Barcelona
Tel. i Fax: (93) 268 06 68

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Membre de
A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ DE PUBLICACIONS PERIÒDIQUES EN CATALÀ

Dipòsit legal: B-27093/93
Impressió: **Anagràfic** - Francesc Layret, 7 - Esplugues de Llobregat - Tel. (93) 372 32 62

MÚSICA

en blanc i negre

Jornada de Descoberta de Repertori

Diumenge 13 de maig
De les 10 del matí a les 8 del vespre

Orfeó Gracienc (carrer Astúries 83)
Directors: Jordi Vallespí
i Francesc d'Assís Pagès

Obert a directors i cantaires de corals, tant juvenils com adultes.

Hi haurà un cor per a donar exemples.

Tipus de música que s'hi treballaran:

negres espirituals,
blues, jazz,
música estàndard
i música de joves
compositors catalans.

FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS CORALS

IV JORNADA DE

Cant Gregorià

Diumenge, 12 de febrer de 1995,
al Reial Monestir de Santes Creus.

Represes i reconeixements

L'aparició trimestral d'**a quatre veus**, ens obliga a tractar els temes en temps de present històric per tal de no allunyar-nos massa del que voldríem tractar de manera puntual. És en aquest sentit que ens referim a la celebració –el passat 14 de desembre– de la «Festa de la Música Catalana», en el marc del Palau de la Música Catalana. Una manifestació que podem contemplar des de tres angles diferents: una nova edició de la pròpia Festa; la commemoració del 10è. aniversari de represa de la «Revista Musical Catalana» –d'ençà del 1990 «Catalunya Música/Revista Musical Catalana»– i en tercer lloc, i no pas el menys important, el lliurament del «Premi d'Honor de la Música Catalana 1994» al nostre compositor Joaquim Homs, de qui fem esment en diversos apartats d'aquest **a quatre veus**.

Reprenent el fil, cal dir que ens congratulem de la represa de la «Festa», tot recordant el que va significar la seva instauració: la recuperació i divulgació d'una gran part del nostre patrimoni musical i l'estímul pel treball dels musicòlegs i compositors catalans. Recuperar, mantenir i divulgar la nostra música és recuperar, mantenir i divulgar un apartat vertebrador de la nostra identitat nacional.

Per **a quatre veus**, parlar del 10è. aniversari de la represa d'una revista, que va deixar de publicarse de manera especialment significativa l'any 1936, és un altre motiu de satisfacció. L'escassetat de revistes escrites en català –especialitzades en temes musicals– i la manca d'un públic lector que n'asseguri la continuïtat, ens fan més sensibles a aquests fets. I, com a instrumentistes de la veu humana, el fet de poder homenatjar un compositor que ha dedicat una gran part de la seva producció a la música vocal, ens permet manifestar públicament el nostre més sincer agraïment i la nostra felicitació al Mestre Joaquim Homs, tot remarcant els encerts de «Catalunya Música/Revista Musical Catalana» per aquest atorgament i pel manteniment del «Premi d'Honor de la Música Catalana».

Per molts anys!

aquatreveus FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS CORALS
Pl. Víctor Balaguer, 5, 3er. – 08003 Barcelona

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms _____ Professió _____
Adreça _____ Telèfon _____
Població _____ Dte. _____ Comarca _____

Desitjo subscriure'm a partir del número ☐ quota anual de 1.000 ptes. corresponents a 4 números.

Faré efectiu l'import mitjançant
☐ Taló bancari adjunt ☐ Domiciliació bancària

BUTLLETA DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta atenguin els rebuts que els presentarà la FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS CORALS, pel pagament de la meva subscripció a la revista **"a quatre veus"**.

Núm. Entitat ☐☐☐☐ Núm. Agència ☐☐☐☐ Dígit control ☐☐ Núm. compte ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Titular _____ Banc/Caixa _____ Agència _____
Adreça agència _____ Població _____ Signatura

La creu de l'Expocultura

Diuen que quasi tot té una cara i una creu. De la cara, del que hagi pogut tenir de positiu l'Expocultura (i, no cal dir, de posar-se les medalles pertinents) no faltarà qui se n'ocupi. Però del tros de creu que li ha tocat suportar al meu col·lectiu us en voldria parlar jo ara.

Pot sonar a pedanteria o a arrogància si dic que, des de fa més de trenta anys, vinc dedicant unes dues hores diàries a promoure la cultura popular catalana (teatre o cant coral) «gratis et amore»; algú em diria, amb raó, que no es cap proesa, que molts ciutadans fan el mateix i més (també val a dir que molts altres en viuen o en parasiten). Ho exposo perquè potser és l'única credencial que crec que em dóna dret a denunciar un fet, que jo qualificaria de «lessa cultura popular», succeït la tarda del diumenge, 9 d'octubre, al Moll de la Fusta de Barcelona, en el marc de l'Expocultura.

Fa uns quants mesos, vàrem rebre, per diversos conductes, informació exhaustiva del que pretenia ser «Expocultura», invitant-nos reiteradament a prendre-hi part. Immediatament ens vàrem inscriure, a través dels tres conductes que ens havien enviat la informació: el Consell Comarcal del Baix Empordà, la FCEC i el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana del Departament de Cultura de la Generalitat. La nostra coral considerava que era un bon moment per donar imatge de la nostra vila i vaig presentar un acurat repertori amb peces de temàtica local compostes pel «Príncep de la Tenora», en Ricard Viladesau, llevat de la «Gavina», peça obligada del Mestre Frederic Sirès.

Cal destacar que a tots el fulls d'inscripció vàrem fer constar que l'actuació havia de ser «en un lloc tancat».

La resposta no es va fer esperar. En dues cartes successives, el Centre de Promoció ens confirmava que la nostra actuació seria el diumenge, 9 d'octubre, a les 5 de la tarda al teatre del recinte de l'«Expocultura». En les mateixes condicions que nosaltres es trobaven les corals de Palamós i Tremp, que s'adhereixen a la meva manifestació de protesta.

Ens prometíem un dia festiu, ric en esdeveniments culturals de signe català i vàrem organitzar minuciosament la nostra excursió: familiars i amics que ens acompanyen –preterint altres compromisos–, coneguts de Barcelona i ciutats properes que vindran a escoltar el nostre concert –preterint altres compromisos–, impressió d'un miler de tríptics amb les lletres de les cançons i la referència topogràfica de la nostra vila.

Enteníem que l'ocasió que ens brindava l'Administració s'ho mereixia. Enteníem que l'«Expocultura» pretenia ser una mostra de cultura popular, (urbana i rural, sense discriminacions ni privilegis). Però no va ser així: d'entrada, la més absoluta desinformació. Al local de Santa Madrona –punt de trobada–, ni recepció, ni hostesses, ni precisions de cap mena. Entrem al recinte. Ens dirigim al teatre i comprovem que s'hi preveu una actuació teatral (a la mateixa hora que havíem d'actuar nosaltres), amb el suport artístic de «Dagoll-Dagom». Plou a bots i barrals. Em dirigeixo al «Punt d'informació»: senyoretes uniformades i credencials brillants; vull parlar amb el comissari; no el troben, com em temia. Després de setanta minuts sota una pluja pertinaç, aconsegueixo parlar amb un «responsable» (mai no sabré si era un polític, un tècnic...). Vaig sentir que algú li deia senyor Lluís Puig; el que més recordo és que ell es va afanyar a definir-se com a funcionari i va replicar als meus requeriments –un xic destemperats, ho reconec– amb el típic «no li tolero..» prepotent, a la manera de l'Antic Règim. El funcionari em comunica que actuarem a l'escenari, a l'aire lliure. Naturalment, m'hi nego, com ho faran les altres corals que també tenien assignat el teatre aquella tarda. El funcionari s'escarrassa en oferir-nos arguments «científics», com el concebut pretext d'un excés de decibels. És que aquest argument no afectava les corals que hi varen actuar divendres o dissabte?

No es necessita gaire perspicàcia per ensumar que a algun dels organitzadors li calia trobar un forat per tal de col·locar el leviatan de torn, en aquest cas, «Dagoll-Dagom», suposo. El cas és que mai no m'havia sentit tan humiliat per la falta de respecte al nostre col·lectiu. Discriminació, desqualificació implícita, amiguisme, recomanació, digitalisme, prioritzacions arbitràries d'última hora (als programes de mà del mateix dia encara hi figurava la nostra actuació al teatre, a les 5 de la tarda).

Durant dos mesos hem mantingut l'esperança que rebríem una disculpa oficial. Vàrem rebre una carta d'agraïment del President del nostre Consell Comarcal, amb la promesa d'una protesta enèrgica pels maltractaments i les desconsideracions rebudes. N'ha arribat una altra del Centre de Promoció de la Cultura Popular, el clàssic imprès d'ordinador, despersonalitzat, fred, triomfalista... que invita a la repetició l'any vinent...

«És l'únic que s'ha queixat» –em deia el funcionari. Ell no coneix el nostre món. Com diria en Rossinyol, «tenim els queixals tan avesats a la controvèrsia que ja ens ha sortit la duresa del conformisme».

Fèlix Pérez Diz
Director de la Coral «Mestre Sirès»
Palafrugell

NOTA D'HUMOR

Ara fa 90 anys

Col·locació de la primera pedra del Palau de la Música

El dia 23 d'abril de l'any 1905 tingué lloc l'acte solemne de la col·locació de la primera pedra del Palau de la Música Catalana, que en el seu interior conté l'acta que transcrivim seguidament:

«En la ciutat de Barcelona, avui, diada de Pasqua Florida i festa del gloriós Sant Jordi patró de la nostra estimada Catalunya, constituïda en aquest lloc la Junta Directiva de l'Orfeó Català, institució coral fundada l'any 1891, composta al present de 185 socis coristes i de 1.358 socis protectors, ha disposat aquesta pedra (un cop beneïda) en els fonaments de l'edifici per a arxivar-hi, junt amb altres records, aquesta acta en la qual es consignen les dates memorables del dia 13 d'octubre de l'any 1904 –en què fou adquirida per l'Orfeó Català la propietat d'aquest terrer–, del dia 13 de febrer d'enguany –en què s'hi començaren les excavacions per a sentar-hi els fonaments– i la del 10 d'abril, també d'enguany, en què s'inauguraren les obres d'aquest edifici que, ajudant Déu –i per enaltiment de l'Art i de Catalunya– s'ha de veure coronat per la gloriosa bandera de la terra. Barcelona 23 d'abril de l'any 1905».

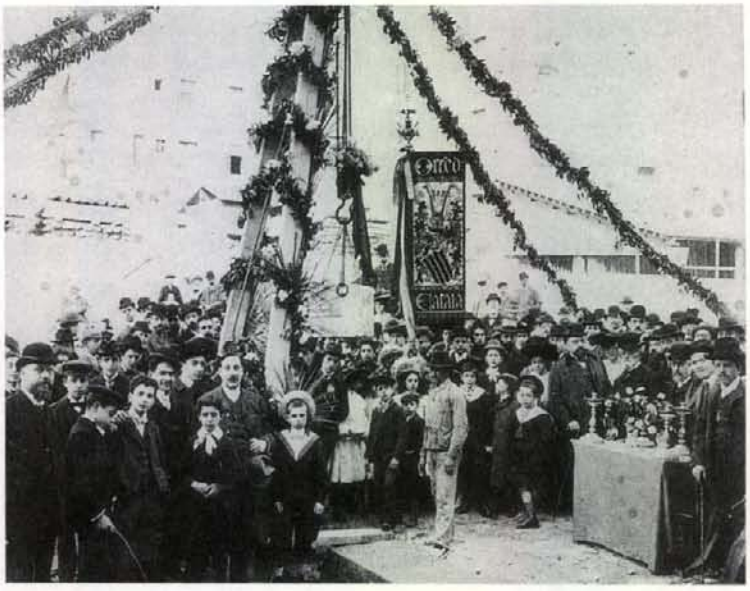

Foto arxiu Orfeó Català

Ara fa 150 anys

Fundació de l'Aurora (J. A. Clavé)

En l'espai de la Gran Enciclopèdia Catalana, dedicat a Josep Anselm Clavé, hi podem llegir: «L'èxit l'encoratjà a organitzar, el 1845, una agrupació coral, l'Aurora, mena d'estudiantina, amb flautes, guitarres, mandolines, bandúrries, etc., que obtingué un èxit popular en el Carnestoltes barceloní del 1846, i que transformà en "La Fraternitat", societat d'auxilis mutus i primera coral peninsular (1850); era composta per quaranta homes. El 1857, Clavé li canvià el nom pel menys compromès d'Euterpe, i aviat s'estengueren pel Principat i pel País Valencià (València, Vinaròs) nombroses "societats euterpenses", origen dels Cors de Clavé».

(Notes de: Domènec Guansé / Montserrat Albet)

Foto arxiu Fòrum Musical

Ara fa 15 anys

Presentació del llibre «El Cant Coral a Catalunya»

El dia 21 d'abril de 1980 va tenir lloc, a la Sala Lluís Millet del Palau de la Música Catalana, la presentació del llibre «El Cant Coral a Catalunya (1891-1979)» de Pere Artís i Benach, a càrrec de Manuel Valls.

El llenguatge de les cançons

per Eduard Artells [1]

En l'exemplar de la Revista dels Orfeons de Catalunya número 16 i 17, gener-març 1968, pàgines (4) 120, (8) 124, hi apareixia aquest article que, per la seva qualitat i rigorosa actualitat, ens plau reproduir en aquest espai.

Tot allò que dèiem en els nostres articles que, sota el títol El llenguatge en el teatre, *han aparegut novellament en aquestes mateixes planes, podria ésser repetit en tractar del llenguatge en les cançons*[2]. *I hauríem de dir més encara, perquè si quant al teatre cal tenir en compte dos aspectes, el de l'autor i el de l'actor, en allò que es refereix a les cançons cal considerar-ne tres: el de l'autor del text, el del compositor i el de l'executant. Són tres aspectes d'una mateixa qüestió que, atesa la nostra condició ensems d'antic orfeonista i d'afeccionat a les coses de llenguatge, hem viscut llargament, la qual cosa creiem que ens autoritza a parlar amb fonament de causa. Així, doncs, vegem d'estudiar cadascun d'aquests tres punts, que il·lustrarem amb uns quants exemples pràctics, fruit de la nostra experiència.*

1r. L'autor del text

De la mateixa manera que, com dèiem en els nostres esmentats articles anteriors, l'empresari o el director artístic d'una companyia teatral hauria d'encertir-se que l'obra a representar ha estat curosament revisada de gramàtica i de lèxic, així mateix hauria de procedir el compositor abans de posar música al poema escollit. Heus aquí alguns exemples.

Tenim davant nostre, en un programa recent de l'Orfeó Català, el poema Crisàlides, *de Manuel Gibert i Miret, que amb música del mestre Antoni Català fou premiat ja fa molts anys en una Festa de la Poesia i de la Música de l'Orfeó Gracienc. Ja d'aleshores ençà ens preocupava el text d'aquest poema, on, entre les diverses incorreccions sintàctiques, morfològiques i de lèxic que conté, figuren aquests dos versos:*

I els meus llavis s'han desclòs amb voluptat, mentre el
cor freturós glatia...

Freturós *i* glatia: *dos mots perfectament catalans, però emprats a tort en el present cas, ço és, tenen un sentit tot altre que el que l'autor els ha volgut donar: hom ha confós* freturós *amb* delerós, *i* glatia *amb* batega va.

Un altre poema: Nocturn, *d'Eugeni Xammar, amb música del mestre Balcells, conté també, entre altres incorreccions, la de considerar de vuit síl·labes aquests tres versos:*

Plau-me trobar delectació
i abandonar-me a la fruïció
de contemplar eixa visió...

d'acord amb la resta del poema. En efecte, l'autor de la poesia no ha tingut en compte que el grup vocàlic io *en català no és disil·làbic, ço és, no forma diftong. Així, el mot* delectació *té cinc síl·labes:* de-lec-ta-ci-ó, *en lloc de quatre;* visió *en té tres:* vi-si-ó, *i no pas dues. I el mot* fruïció *en té quatre:* fru-ï-ci-ó *en comptes de dues, per la raó que ací el grup* uï *tampoc no forma diftong i per això precisament la* ï *porta dièresi. Però, és clar, el compositor, atenint-se a la mètrica del poema, violenta involuntàriament la recta pronúncia d'aquests tres mots.*

Tornant al damunt dit poema Crisàlides, *remarquem aquest vers:*

he respost amb plaenta decisió.

de deu síl·labes, segons l'autor. D'una banda, hi figura el mot plaenta, *en lloc de* plaent, *adjectiu d'una sola terminació; d'altra banda, conté el mot* decisió, *considerat de tres síl·labes per l'autor, però que en realitat consta de quatre:* de-ci-si-ó, *segons que hem vist adés. Així doncs, amb la sola esmena de caràcter morfològic de l'adjectiu* plaenta *ja tenim el vers perfecte:*

he respost amb plaent decisió.

Qui no ha sentit per la ràdio el disc de la cançó Rosó –Rossó *diuen els qui ensordeixen totes dues esses–, la popular romança de l'obra lírica* Pel teu amor, *text de Poal Aregall i música del mestre Ribas? Doncs bé: l'Emili Vendrell diu ben clarament el darrer vers així:*

no desfagis ma il·lusió

en lloc de desfacis; *errada morfològica atribuïble només a l'autor de la lletra, i en aquest cas molt més de doldre, puix que resta enregistrada i ja no té esmena.*

I podríem seguir donant exemples i més exemples d'incorreccions de tota mena, que el compositor, abans de posar música a un poema, sempre hauria de procurar d'evitar fent-ne o encarregant-ne una revisió acurada.

En les traduccions d'obres estrangeres tampoc no hem estat gaire més sortosos. Tanmateix, aleshores corresponia a l'executant, o al mestre director si es tractava d'un conjunt, de vetllar per la correcció del text traduït abans d'aplicar-lo a la música.

Heus aquí alguns exemples que vénen a confirmar això que diem:

En la versió catalana que coneixem del deliciós madrigal de Dowland Vols dir-me amor..? *hi ha dos versos que fan:*

ditxós mortal qui lograrà
ser correspost en l'estimar,

en el primer dels quals figuren els mots ditxós *i* lograrà, *castellanismes greus i, per tant, inadmissibles; castellanismes que nosaltres bandejàrem ja fa anys donant a aquests dos versos la solució que segueix:*

feliç mortal qui arribarà a
ser correspost en l'estimar,

en què les dues a *del primer es fonen en una sola síl·laba.*

El festiu i conegut madrigal Quan mon marit de fora ve, *de Lassus, també en la versió catalana que en coneixem, conté una errada sintàctica en el vers:*

Tinc gran por fins *de què* em mati;

És cosa sabuda que en català les preposicions a, de *i* en *desapareixen davant la conjunció* que, *i si les veiem sovint emprades és per influència castellana; amb la qual cosa la dita conjunció* que *(monosíl·lab feble) té tota l'aparença d'un relatiu* què *(monosíl·lab fort). Nosaltres proposaríem de refer l'esmentat vers així:*

Fins gran por tinc que no em mati;

i restaria una oració perfecta, d'acord amb la regla segons la qual «una preposició no negativa que és complement d'un mot que significa temença, dubte, admet l'anteposició de l'adverbi no *al verb quan aquest està en subjuntiu». Així:* tinc por que no em mati *val tant com dir:* tinc por que em matarà.

Un dels corals més punyents de la Passió[3]*, segons sant Mateu, de Bach, comença dient:*

Oh, testa llatzerada!

Per què llatzerada *en comptes de* lacerada? Llatzerat, *segons la definició del diccionari, és el qui pateix el mal de sant Llàtzer, l'elefantiasi. En canvi, es diu:* carn lacerada, cor lacerat; *doncs:* testa lacerada.

I així una sèrie de casos que farien llarga la tasca d'enumerar-los.

2n. El compositor

Suposem que el músic té davant seu una poesia que, des de tots els punts de vista de la gramàtica i del lèxic, és impecable. Tanmateix, això no és cap garantia perquè el compositor no cometi cap incorrecció en aplicar-hi la música si desconeix una cosa tan elemental com és ara la divisió dels mots en síl·labes. Bastin uns pocs exemples per a demostrar-ho.

En el Cant dels rossinyols, *fragment del magnífic poema* La nit de Nadal, *de Casas i Amigó, i la producció més important del mestre Lamote de Grignon, trobem aquests versos:*

Sóc l'arpa de la boscúria
que gronxa el suau oreig;
si el meu niu és a la terra,
el meu càntic és del cel.

quarteta perfecta i que, per tant, no oferia cap dificultat al compositor. Per què, doncs, suau, *mot disíl·lab:* su-au, *ha estat considerat monosíl·lab pel músic, puix que hi aplica una sola nota, amb què forma un triftong inexistent en català?*

En La mort de l'escolà *constatem això: tenim els versos:*

Té el violí, a l'esquerra,
que solia tocar:
el violí a l'esquerra,
l'arquet, a l'altra mà.

La primera vegada que el cor diu el primer d'aquests versos, totes les veus el pronuncien alhora, ço és, la música corresponent a aquests compassos és vertical. Doncs bé: el mot violí *hi és tractat com a disíl·lab, el grup vocàlic* io *essent-hi considerat com un diftong, inadmissible segons que hem vist abans. Més endavant aquest vers es repeteix, però amb les veus destriades, i, mentre que unes segueixen fent el mot violí de dues síl·labes:* vio-lí, *les altres el fan de tres:* vi-o-lí, *que és així com es pertany.*

Un cas semblant s'esdevé amb la Pregària a la Verge del Remei, *en què el mot apiadada és dividit així:* a-pi-a-da-da *(correcte), i, en canvi, el mot* confiada, *així:* confia-da *(incorrecte); errada, d'altra banda, de fàcil esmena refent el vers on figura:*

A Vós prega i sospira (ben) confiada,

o sia, suprimint l'adverbi ben *que modifica l'adjectiu.*

Un cas més greu encara de fals diftong, el trobem en El poema de la nit i el dia i de la terra i de l'amor, *de Joan Llongueres i música del mestre Morera; el qual poema, si bé d'una banda conté incorreccions atribuïbles a l'autor del text, d'altres, en canvi, són imputables al compositor. Vegem, si no, el tercer vers d'aquest poema:*

Exalta sa proesa

de set síl·labes, i, per tant, correcte. Doncs tenim que, en tant que els tenors el diuen amb set notes, els baixos el fan en sis, com si el mot pro-e-sa *només tingués dues síl·labes, tot violentant-ne així la recta pronúncia.*

La mateixa errada remarquem en la sardana Empordà i Rossellò, *també del mestre Morera, on el mot* poal *es tracta com a monosíl·lab. I així tot un seguit de casos.*

I què direm dels desplaçaments dels accents? Quantes vegades l'accent musical no coincideix amb l'accent prosòdic! Anys enrera, i de les planes de «La Nova Revista» estant, la notable pianista i excel·lent escriptora i crítica musical Maria Carratalà tractà aquest punt en un article interessantíssim. I recordem que un dels exemples que posava de desplaçament d'accent eren aquests versos:

A l'*om*bra d'un taron*ger*
tres minyo*ne*tes can*ta*ven.
.....
La prima*ve*ra ha arri*bat*
.....
i espessos com la pi*nas*sa
.....
amb una *veu* prima i *cla*ra
.....
per escol*tar* la to*na*da,
les *no*ies cridem l'a*mor*
mentre la *tar*da s'esca*pa*.

del bellíssim poema de Tomàs Garcés Cançó de l'amor que passa, *en els quals versos hem remarcat els accents naturals. Tanmateix, tot aquell qui coneix aquesta delicada interpretació del mestre Toldrà sap que, musicalment, aquests versos fan així:*

A l'om*bra* d'un taron*ger*
tres mi*nyo*netes can*ta*ven.
.....
La pri*ma*vera ha arri*bat*
.....
i espes*sos* com la pi*nas*sa
.....
amb u*na* veu prima i *cla*ra
.....
per esco*l*tar la to*na*da,
les noi*es* criden l'a*mor*
mentre la tar*da* s'esca*pa*.

La pronúncia deficient de l'executant pot malmetre una composició perfecta.

Una errada molt corrent consisteix a pronunciar les erres mudes a la fi del mot.

Amb la traducció del text del Cant a la joia, *de Schiller, de la* Novena Simfonia, *de Beethoven, s'ha esdevingut un fet molt curiós: en la marxa que el tenor solista canta acompanyat del cor d'homes figura, segons la traducció de Maragall, el vers següent:*

hèroes som cantant victòria.

El mot hèroes *té ací el doble defecte d'ésser un castellanisme i d'ésser tractat com a disíl·lab:* hè-roes. *Nogensmenys, consta de tres síl·labes:* hè-ro-es. *És tracta, doncs, de la mateixa incorrecció que ja hem denunciat en parlar del mot* proesa.

Doncs bé: en una edició recent de la Novena el mot hèroes *ha estat substituït per* herois, *mot correcte en català i de dues síl·labes, és cert; però aleshores s'ha produït el desplaçament de* l'accent: herois, *mot agut, té, no cal dir, l'accent prosòdic damunt la darrera síl·laba, mentre que l'accent musical recau damunt la primera, que esqueia al mot* hèroes. *Així tenim, doncs, que en voler esmenar una cosa n'hem malmesa una altra. Solució:* Som herois cantant victòria.

Totes aquestes incorreccions i tots aquests defectes, correntíssims en les nostres cançons –tan correctes, en aquest aspecte, per exemple, les cançons franceses!– solament poden ésser atribuïdes sia a una desconeixença absoluta de la mètrica catalana, tan essencial i, d'altra banda, tan elemental, sia a negligència o comoditat, sempre blasmable, per part del compositor. També això és cosa que els nostres músics haurien de procurar d'evitar, per tal com en un pla rigorós de revisió és del tot inadmissible.

3r. L'executant

En arribar en aquest punt no caldria sinó repetir tot allò que ja diguérem respecte a l'actor teatral. Ens podem trobar davant d'una composició perfecta sota tots els ordres, i, tanmateix, sentir-la malmesa a causa de la pronúncia deficient de l'executant.

Abans, arran del disc de la cançó Rosó, *hem al·ludit l'Emili Vendrell, en qui tothom reconeix el cantant de la dicció més clara. Nogensmenys, cal no confondre la clara dicció amb la pronúncia correcta: hom pot alhora posseir una dicció claríssima i pronunciar defectuosament.*

Ens en donarà la prova el mateix disc esmentat, a través del qual, i deixant de banda, entre altres incorreccions, l'errada morfològica del mot desfagi *en comptes de* desfaci *a què ens hem referit en parlar de les incorreccions atribuïdes a l'autor de la lletra, a través del qual disc, repetim, el cantant, adreçant-se a la Rosó i lloant les excel·lències de la seva veu, diu que* és un doll de poesia.

Doncs bé: el mot poesia *hi és pronunciat exactament mig en castellà mig en català. Com pot ésser això? Molt senzillament, és cosa sabuda que en el llenguatge oriental –inclosa Barcelona– tota* o *àtona és pronunciada com una* u, *i tota* a *i tota* e *àtones pronunciades com a vocal neutra. Així, el mot poesia s'ha de pronunciar* puaesia. *Tanmateix, en el disc se sent:* po-e-si-a, *és a dir, les dues primeres síl·labes com si el cantant anés a pronunciar el mot en castellà, i les dues darreres, en català.*

I d'exemples com aquest, i de més greus encara, en trobaríem a balquena.

I si l'executant, en lloc d'ésser un sol individu, és tota una massa coral? Ah! Aleshores pertoca al mestre director la tasca de vetllar per la depuració de la fonètica del conjunt, tasca tant important, a parer nostre, com l'afinació, el matís, l'emissió de la veu, la dicció clara del text. Pensem que, tant com més clara serà la dicció per part de l'element executant, tant més relluiran els defectes d'ordre fonètic que pugui cometre en la interpretació de les obres. Així podríem retreure un seguit de casos que hem pogut constatar, no ja en el curs de la nostra llarga vida orfeonística, sinó solament en aquests darrers anys, de la guerra ençà.

Una errada molt corrent consisteix a pronunciar les erres mudes a la fi del mot. Així, no fa gaire hem pogut sentir la bella cançó popular El comte Arnau, *en què el barítion solista comença dient:*

–Tota sola feu la vetlla,
muller lleial?

Muller lleial, *expressió que, com tothom sap, es va repetint tot al llarg de la cançó. Però, per què pronuncia la erra del mot* muller, *si parlant normalment no la diu mai?*

Una altra incorrecció remarcada és la de pronunciar clara la o *dels possessius febles* mon, ton, son, mos, tos, sos, *quan, precisament perquè són mots febles, s'han de pronunciar com una* u, *segons que hem vist suara, així:* mun, tun, sun, *etc., per la mateixa raó que la* o *del mot* poesia. *Exemple:* A mon pare no pas gaire, rossinyol (El rossinyol), *que cal pronunciar:* A mun pare no pas gaire, russinyol.

Altres incorreccions constatades: el nom Messias, *pronunciat* Mesias; *el verb* regnarà, reinarà; Sant Antoni, sanantoni, *en comptes de* santantoni. *Exemple:* Per a Sant Antoni grans balles hi ha (L'hereu Riera); vinc a escoltar, *pronunciat* vingaescoltar, *en lloc de* vincaescoltar. *I moltes d'altres encara.*

I ara, per acabar, una darrera qüestió: la del lo *article masculí i pronom feble davant de verb, propi només d'alguna comarca, però que apareix constantment en els textos de Verdaguer i dels altres escriptors de la Renaixença com a conseqüència dels corrents de l'època. Això fa que sovint hom pugui sentir:* lo violí a l'esquerra, lo cant de les absoltes (La mort de l'escolà); lo vent que me'n desterra (L'emigrant), quan lo porta vora el riu (Entre flors).

Per què no podem bandejar de les nostres cançons aquest lo *arcaic i substituir-lo sistemàticament per* el *del llenguatge modern? En suggerir això –cosa que ja fan algunes entitats corals– no creiem cometre cap tort envers l'altíssim Poeta, ans ben altrament, car és cosa lògica de suposar que si hagués viscut uns quants anys més cap ençà hauria adoptat la forma* el *i no pas* lo, *així com tots els altres escriptors hodierns.*

(1) Eduard Artells i Bover (Barcelona 1903-1971). Gramàtic, pedagog, traductor i cantaire fou un dels fundadors del quartet vocal Orpheus i formà part de la Capella Clàssica Polifònica del FAD.

(2) Article publicat a la revista «Antologia», núm. 8, Barcelona, desembre de 1947, pàgs. 33-39.

(3) Recordem que el 1950, arran d'unes audicions d'aquesta Passió, per la Capella Clàssica Polifònica, tot el text de la versió catalana de Vicenç M. de Gibert i Francesc Pujol va ser curosament revisat per Enric Ribó i Eduard Artells.

Joaquim Homs

Foto: Eduardo Firpi

Joaquim Homs i Oller va néixer a Barcelona el 21 d'agost de l'any 1906. Empès pel seu pare, metge, gran afeccionat a la música, començà als vuit anys l'estudi del violoncel.

Entre els anys 1922-29, a més d'actuar com a violoncel·lista, practicà el piano i la composició de forma autodidacta.

Posteriorment, durant diversos períodes dels anys 1931-36, amplià els estudis musicals amb el compositor Robert Gerhard, que havia estat deixeble de Pedrell i de Schönberg.

La producció musical de Joaquim Homs fins l'any 1993 és d'unes cent noranta obres (més o menys 130 d'instrumentals i 60 de vocals) de les quals n'han estat estrenades cent quinze i en destaquen tres en els Festivals de la SIMC dels anys 1937 (París), 1939 (Varsòvia) i 1956 (Estocolm), i dotze en diversos Festivals Internacionals d'Espanya, França, Bèlgica, Alemanya, Gran Bretanya, Argentina, Cuba, Mèxic i els Estats Units.

Gran part de les seves composicions han figurat en concerts i emissions de ràdio tant a Espanya com a l'estranger. L'any 1967 va obtenir el Premi Ciutat de Barcelona per l'obra *Presències* i el 1981, amb motiu del 75è. aniversari, li fou concedida la Medalla d'Or al Mèrit Artístic per l'Ajuntament de Barcelona. Durant aquest any també rebé homenatges de l'Associació Catalana de Compositors i de la Fundació Miró.

L'any 1986 la Generalitat de Catalunya li concedí la Creu de Sant Jordi i el 1988 ingressà a la Reial Acadèmia de Belles arts de Sant Jordi, amb la lectura del seu discurs «Records i reflexions en el darrer tram del camí». L'any 1993 el Ministeri de Cultura de l'Estat espanyol li concedí la Medalla d'Or al «Mérito en las Bellas Artes» i l'any 1994 li fou lliurat el «Premi d'Honor de la Música Catalana 1994» en el marc de la «Festa de la Música Catalana».

Com a complement de la seva activitat creativa ha contribuït a la difusió de la música contemporània: entre els anys 1926-31 col·laborà en tres revistes i en l'organització de concerts; durant la dècada dels cinquanta programà i comentà la major part de les audicions musicals del Club 49 a Barcelona; posteriorment intervingué en la creació de Música Contemporània i, finalment, de l'Associació Catalana de Compositors de la qual fou el primer president.

Música Coral

- O VOS OMNES (1933), 3'
  Cor masculí
- LES LLUMS DEL MÓN (1936), 3'
  Text: S. Sánchez-Juan
  Cor masculí
- SIS NADALES TRADICIONALS CATALANES (1939), 15'
  Cor mixt. Est.: Mallorca 12/55
  (Capella Clàssica Polifònica; dir.: J. M. Thomas)
- TRES RESPONSORIS (1939), 8'
  Cor mixt
  Est.:Barcelona 3/56 (Quartet Filharmonia)
- 11 CANÇONS POPULARS (1940), 20'
  Cor mixt
- TRES RESPONSORIS (1941), 8'
  Cor mixt
- TRES RESPONSORIS (1941), 9'
  Cor masculí
- DOS RESPONSORIS (1942), 6'
  Cor mixt. Est.: Barcelona 4/78
  (Coro RTVE; dir.: P. Ortiga)
- MISSA (1943), 28'
  Cor mixt. Est.: Barcelona 6/85
  (Coral Càrmina; dir.: J. Casas)
- ANTÍFONA (1950), 3'
  Cor mixt. Est.: 9/56
  (Cor Al·leluia; dir.: E. Gispert). Ed.: Clivis
- GRADUAL (1956), 3'
  Cor mixt. Est.: Lleida 3/75
  (Coral Sícoris; dir.: A. Virgili). Ed.: Clivis
- TRES ESTANCES (1957), 9'
  Text de Carles Riba
  Cor mixt
- EN LA MEVA MORT (1966), 2'
  Text.: B. Rosselló-Pòrcel
  Cor mixt. Est.: Madrid 2/72
  (Coro RAI). Ed.: Clivis
- BIDASOA (1978), 3'
  Cor mixt
- CÀNTICS A LA CREACIÓ (1978), 40'
  2 T. Bar. Cor Mixt Org. Est.: Liverpool 7/78
  (London Oratory Choir; dir.: J. Hoban)
- 8 CANÇONS POPULARS CATALANES (1981), 12'
  Veus blanques
- SALVE (1982), 6'
  Cor mixt, orgue
- DOS POEMES XINESOS (1985), 6'
  Text de Josep Carner
  Cor mixt

Música escènica

- ANTIGONA (1934) (òpera inacabada, 2/3)
  Text.: J. Cocteau; trans: X. Benguerel
  Sopr, MsC, 3 T, 2 Bar, B, Cor Mixt Orq.

No ho tinc prou clar ni és profecia

Fa 150 anys: Josep Anselm Clavé va crear, el 1845, la primera societat coral, «La Aurora». Un propòsit artístic i alhora humanitarista, vinculat a l'obrerisme, un moviment adreçat a les capes populars:

«Progrés, virtut i amor
és nostre lema sant:
soldats som de la indústria,
soldats som de la pau!»

Tot commemorant aquests 150 anys del moviment coral català, la meva reflexió s'adreça al present i al futur del nostre cant coral. I torno a destacar aquells grans períodes que hom sol considerar: el dels cors de Clavé, el dels orfeons i l'actual, amb la seva munió de corals. Però no és pas que cada un d'aquests models d'entitat coral donés per acabada la seva tasca i deixés pas al següent: cada un d'aquests tipus d'entitats, amb el propi caràcter, perviu en l'actualitat, tot i haver-se adequat als nous temps a la pròpia manera. És més, el projecte d'arribar a confederar-se els diferents col·lectius d'entitats corals en un Moviment Coral Català, mostra alhora la fidelitat a uns orígens comuns i la voluntat d'avançar junts cap al futur.

En cada un d'aquests períodes han destacat unes personalitats capdavanteres: no cal dir que en Clavé ho va ser dels seus cors, i que Lluís Millet prengué el relleu amb el moviment orfeonístic. Amb tot, per ell, en Clavé va ser sempre «el nostre exemple i la raó de la nostra existència» i el seu primer somni, en fundar l'Orfeó Català, va ser crear «un cor model que cantés Clavé d'una manera nova».

Cal tenir en compte que la reforma educativa que proposa la LOGSE millorarà sensiblement la formació musical a les escoles.

Pel que fa a les personalitats capdavanteres del tercer gran període –que arrenca de després de la guerra civil de 1936-39 i no es redueix a la represa dels orfeons d'abans, sinó amb la creació de noves entitats corals–, cal destacar figures com Enric Ribó, Àngel Colomer, Oriol Martorell, Leo Massó, Manuel Cabero i Lluís Virgili, entre d'altres.

Però els comentaris que pretenen resumir la història del moviment coral català sempre solen acabar aquí, satisfets i descansats d'haver assolit una síntesi adequada de la mena dels llibres de text. I ve que aquí ens quedem, en una tercera fase tinguda gairebé per definitiva, sense avançar en la interpretació del present, d'on som i de cap on anem.

Jo, però, m'ensumo que el recobrament de la democràcia inicia un quart període, encara no del tot definit però que ja despunta prou com per intentar remarcar-ne alguns trets, tot i que de forma insuficient i tal vegada confosa, a causa de la manca d'una adequada perspectiva. No us prengueu, doncs, si us plau, els apunts que segueixen sinó com un esbós incipient, subjectiu, particularista tal vegada. Es tracta, tan sols, d'incitar a la reflexió, d'obrir debat, de conjurar altres aportacions més competents o més autoritzades. Jo, en aquestes llices, només sóc un cantaire afeccionat, un barítion que s'esforça a no desafinar, a fer-ho bé.

M'adono que pugen directores i directors joves, algunes i alguns joveníssims, amb una enorme autoexigència, musicaferits, amb una gran taleia de professionalitat, amb una gran capacitat de treball, que despleguen una activitat abassegadora: estudien, aprenen, es matriculen a cursos, fan cursets, van a trobades, a setmanes cantant, s'apunten a tot allò que val, van a l'encalç de beques per estudiar a l'estranger, mantenen una insatisfacció creativa, no pensant que ja en saben prou, que ja poden anar pel món. Tot al contrari, tot són dèries i projectes en el seu cap, no es deturen. Quan consideren que han assolit una fita, ja en tenen una altra de marcada. La música, la direcció –coral o d'orquestra– no la tenen només com una afecció, com una activitat complementària.

Bona part d'ells i d'elles s'han format en escoles de música i conservatoris del país, en la seva gran majoria municipals: d'aquí que la democràcia als ajuntaments, que ha propiciat la creació o la millora qualitativa d'aquests conservatoris pugui apuntar-se com l'inici d'una quarta etapa en la història del moviment coral català. A més dels ajuts puntuals i les beques per a estudis oferts per la FCEC, i dels cursets i jornades de descoberta de repertori i seminaris i setmanes cantant, és clar.

Però ara observem els i les cantaires de les nostres corals: la diferència que hi ha entre la gent que ja comencem a ser grans i el jovent que puja. En primer

lloc, ens adonem que sol haver-hi un tall, un salt de generacions, amb unes edats que van dels trenta als quaranta o quaranta-cinc que hi manquen o hi són proporcionalment minoritàries; sovint no s'hi acaben de trobar, a mig camí d'uns i altres, per això no sempre es mantenen, cosa que accentua més el tall. Són els que eren massa joves en el moment de recobrar la democràcia per entrar a la coral i ja no eren infants.

La generació de més edat no sol llegir una partitura, o manifesta certes mancances. En canvi, la més jove domina molt més el llenguatge musical, arriba amb una formació i unes capacitats més treballades. La gent més gran ve a cantar, però també a relacionar-se amb la resta de cantaires, a fer entitat: els costaria deixar la coral, qualsevol cosa que passés. La gent més jove és més selecta, té com a primera fita fruir de la música, i si no hi troba prou la qualitat o l'estímul o l'orientació que n'espera, no se sent tan lligada pel context com per continuar-hi: el que és segur és que, sigui en una coral o bé en una altra, difícilment deixaran de cantar. N'hi ha, fins i tot, que canten a més d'una coral, i que una és la primera en la seva valoració i l'altra la segona.

I com més van pujant, més deurà ser així, encara. A l'escola han rebut una certa formació musical, sovint força correcta: ex-alumnes d'escoles actives on es practicava el mètode Orff o el Kodaly, o que, plegant d'escola anaven a centres d'expressió... fins que l'aportació extensiva del mètode del pare Ireneu M. Segarra a la pedagogia musical del nostre país ha estat i és certament important.

I cal tenir en compte que la reforma educativa que proposa la LOGSE, la qual millorarà encara la formació musical a les escoles; la creació dels nous IESA on s'impartirà batxillerat artístic, amb les especialitats de música i dansa; el nou Mapa d'Escoles de Música i Conservatoris que està confeccionant la Generalitat. Tot això, junt amb l'augment de les aportacions econòmiques, per part de la Generalitat, als conservatoris municipals existents –tan migrades fins ara–, ben segur que propiciarà una més alta qualitat musical en els aprenentatges.

No cal dir que, tant per edat com per coneixements o per preferències, aquesta generació jove de cantaires s'avé i s'avindrà més amb aquesta generació jove de directors i directores: i això és el que fa endevinar que som a l'inici d'una nova etapa en el moviment coral. I nosaltres, la generació més grandeta, què? Serem aviat –som ja– una rèmora per a nous projectes? Ens tornarem –ens tornem– conservadors, reaccionaris? Sabrem –en sabem ja– deixar pas a la nova gent que puja? Serem capaços –en som, potser– de comprendre'ls, d'adaptar-nos a les seves demandes, de participar en els seus projectes?

Sovint som els que rondinem quan ens fan cantar en alemany o en anglès, els que ens resistim a aprendre certes partitures d'un cert grau de dificultat... Els que ens queixem, per envegetes, si es forma un cor petit de gent jove a l'interior de la coral i ens en sentim exclosos... Però solem ser, també, els que insistim que en el nostre repertori hi hagi peces catalanes o, almenys, en català... Els que recordem –sovint explicant «batallettes»– d'on venim, la història i tradició de la nostra entitat, el nostre arrelament al barri, a la vila, a la ciutat, al país. Els que valorem el fet de formar part d'una Federació Catalana d'Entitats Corals, que no anem pel món per lliure...

L'entesa entre aquesta generació jove de cantaires i la generació jove de directors i directores fa endevinar que som a l'inici d'una nova etapa en el moviment coral.

Un altre fet d'alerta és que molt jovent de corals juvenils es resisteix a passar a les dels adults, i es proposen de continuar creixent junts, sense desfer-se ni integrar-se, mantenint la seva pròpia identitat, el propi grup. Què és el que realment els costa o els desagrada de les nostres corals? Que ens hem anat envellint sense renovar-nos prou? O bé, simplement, que tenen una forta «consciència de classe» en tant que joves? Caldrà estar-hi atents, oi?

Per sort, els límits d'espai en el paper m'estalvien de cercar un final rodó per a aquestes reflexions. Més val, perquè em temo d'haver-ne fet un gra massa! No ho tinc prou clar ni és profecia. Tanmateix, sí que n'era, de clar –crec que ho he dit al principi– que la meva intenció era d'escriure un article obert, i que qui més hi sàpiga que més hi digui o que esmeni la plana. Doncs, ja ho sabeu.

Joan Soler i Amigó

Parlament amb motiu de la Festa de la Música

Palau de la Música Catalana *(14 de desembre de 1994)*

En aquesta edició de la festa de la música catalana voldria remarcar la importància de la cançó tradicional al nostre país. Si fem un repàs breu a propòsit de la cançó tradicional a la majoria de països europeus, ens adonarem que Catalunya és un dels que han mantingut més viva aquesta tradició.

Els països europeus que conserven i han recollit més acuradament cançó tradicional són, a més de Catalunya, Hongria, Romania i altres països de l'Europa Oriental. El perquè d'aquest fenomen rau en el fet que la música culta no ha tingut la força d'escombrar la música popular en aquests països. Pel que fa a Catalunya, la cançó popular tingué una presència al carrer fins als anys vint. Estava vinculada als oficis i als artesans, als jocs infantils, i –allò que és més important i que per sort encara en queden reminiscències– al primer ensenyament que donaven les mares als nadons: els jocs de falda, els jocs de gronxar... Només cal recordar el «Ralet-ralet», el «Sol-solet», el «Plou-i-fa-sol», «La llunala pruna», «L'escarabat bum-bum», el «Ball-rodó».

A Catalunya la recuperació i la difusió del patrimoni musical popular ha estat una de les tasques més importants i fecundes dutes a terme des de les darreries del segle passat. Aquesta labor ha integrat musicòlegs, compositors, filòlegs, directors, antropòlegs i altres intel·lectuals que, lliurats a la recerca i recreació de materials, han sabut posar a l'abast de la gent el nostre passat musical amb el desig de mantenir-lo viu i renovar l'atenció cap a un àmbit especialment ric de la nostra cultura. Com a exemple podem citar l'*Obra del Cançoner Popular*, el *Romancer Popular de la terra catalana* de Marià Aguiló, el *Costumari* de Joan Amades, les recopilacions d'Aureli Campmany i del mallorquí Baltasar Samper, i els treballs de tants altres estudiosos com Felip Pedrell, Joan Llongueres, Lluís Millet, Joan Pujol, Higini Anglès i un llarg etcètera. No em puc estar de destacar que la Revista Musical Catalana ha estat, en aquest àmbit, una eina de primera magnitud.

Per vertebrar la identitat cultural d'un poble, l'estructura fonamental és la llengua, i l'expressió primera de la llengua és la cançó.

Altres països com Alemanya, França, Bèlgica, Àustria... no tenen ben definides les arrels de la cançó tradicional perquè l'enorme importància de la música

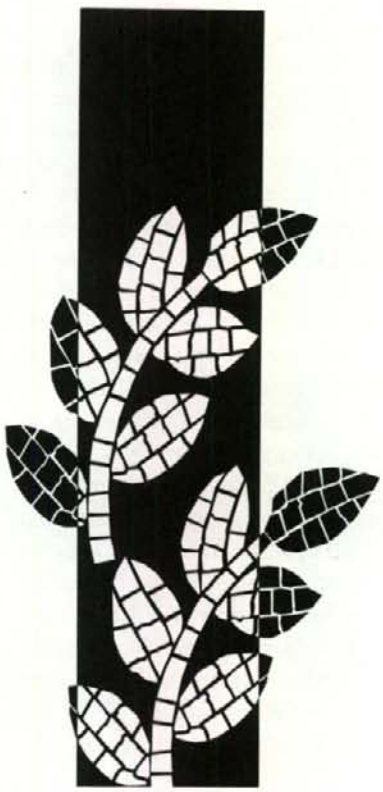

culta, entre els segles XVII i XIX va deixar de banda la música popular. Les cançons que els nens alemanys canten a les escoles són, generalment, creacions d'autor (sovint genials) però, moltes vegades, allunyades de la cadència de la parla pròpia. En aquest aspecte la cançó tradicional catalana segueix les cadències rítmiques de la pròpia llengua. Si tenim en compte que l'idioma català té una notable abundància de mots monosillàbics i potser encara més de paraules agudes, entendrem que aquests trets lingüístics tinguin una gran influència en la composició musical, la qual obté, d'aquesta forma, un discurs propi.

En relació als infants, la cançó popular és el vehicle més elemental de la llengua. El nadó canta abans de parlar. Quan una mare canta una cançó al seu fill aquest comença per reprendre el so de les últimes síl·labes de l'estrofa.

Per vertebrar la identitat cultural d'un poble, l'estructura fonamental és la llengua, i l'expressió primera de la llengua és la cançó.

Foto: Gerard Poch

La cançó, element generador de la música per excel·lència, ha esdevingut part d'aquest llenguatge universal. I això permet agermanar l'expressió dels sentiments més profunds de les persones que, des de cultures diferents i allunyades, la porten a la pràctica, a través de múltiples agrupacions. La inestimable tasca duta a terme pel moviment que creà Anselm Clavé i que posteriorment transformà i adequà Lluís Millet mostra avui els seus fruits a partir de la tradició coral catalana que, a més de la difusió de les obres dels grans mestres de la música, manté i dóna a conèixer aquell repertori musical que ens és més proper. Només cal assenyalar l'eficàcia de les harmonitzacions d'«El Cant dels Ocells», d'«El Noi de la Mare» i de «L'Hereu Riera» o les recreacions que Antoni Nicolau, Felip Pedrell o Francesc Civil han fet sobre temes populars.

Precisament avui, en aquesta festa, s'atorga el premi d'honor de la música catalana 1994 al nostre compositor Joaquim Homs, deixeble del vallenc Robert Gerhard, el qual heretà de Pedrell l'estimació per la música del passat i, més especialment, per la música catalana. Si Gerhard havia compost algunes sardanes i melodies sobre temes populars catalans, el propi Homs, ha escrit algunes variacions sobre temes populars, mostra recent de la influència que la música tradicional ha exercit en els nostres més grans compositors contemporanis.

En els nostres dies, sortosament, podem parlar a més, de la importància del cant entre els infants. Les nombroses corals infantils aporten una pràctica que troba en la música un element de formació i d'enriquiment personal molt més atractiu que la felicitat superficial lligada al món de la societat de consum. A poc a poc, les escoles han anat descobrint la importància del cant, en el qual la tasca en grup permet l'adquisició d'una disciplina personal que rarament podem trobar en altres àmbits de l'ensenyament. La incorporació de la música al nostre sistema educatiu és una de les aportacions millors per a la formació dels nostres joves.

Catalunya necessita el cant i la música. Necessita aquest llenguatge universal que aplega els homes en la pau i per la pau a fi que la nostra societat pugui ser cada dia més lliure i solidària. I ja per acabar, voldria donar l'enhorabona al mestre Joaquim Homs per la distinció amb què ha estat guardonat en aquesta festa de la música catalana. Per molts anys.

Joan M. Pujals
Conseller d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya

Sobre la música coral de Joaquim Homs

El proppassat 14 de desembre fou atorgat al compositor Joaquim Homs el «Premi d'Honor de la Música Catalana», motiu pel qual se m'ha demanat que parli breument de la seva música coral.

L'any 1976, amb motiu de la participació de la Coral Càrmina al festival Europa Cantat, de Leicester, vam confeccionar un programa íntegrament dedicat a la música d'autors catalans, on vam incloure el motet «Crucem tuam» de Joaquim Homs. Aquesta avinentesa va provocar que em posés en contacte amb el compositor per tal de demanar-li que em deixés conèixer les seves composicions per a cor.

Molt amablement em rebé a casa seva i davant la meva sorpresa em mostrà una gran quantitat d'obres que tenia escrites per a cor i que, en la seva gran majoria, mai no havien estat cantades ni editades.

D'aquest coneixement va venir-ne la incorporació d'una col·lecció de Nadales tradicionals (a 3 veus) al repertori de la Coral Càrmina, com, posteriorment, l'estrena, dintre del cicle de «Misses Polifòniques» que se celebraven a l'església de Jesús de Gràcia, de la seva «Missa» per a cor «a cappella», escrita l'any 1943. Això passava l'any 1985. Més endavant, l'any 1990, aquesta vegada en el concert de presentació del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, vam estrenar dues composicions curtes, escrites l'any 1983 sobre poemes xinesos traduïts per Carner, titulades «Lluna i llanterna».

Si llegim el catàleg de les seves obres elaborat per la seva filla Pietat Homs, i editat per la *Fundación March*, de Madrid, trobarem 19 títols, distribuïts de la següent manera:

–Cor masculí «a cappella»	3
–Cor mixt «a cappella»	12
–Veus blanques «a cappella»	2
–Cor mixt i orgue	2
–Veus blanques i orgue	1

Segons aquest catàleg podem trobar editades algunes d'aquestes composicions a Clivis. També a les edicions de la FCEC, butlletí núm. 18 (maig del 84), hi ha dues de les seves Nadales tradicionals.

Seria molt difícil de resumir els trets estilístics de l'obra coral de Joaquim Homs, en primer lloc per la lògica evolució viscuda per aquest compositor, de vida i de producció certament dilatada, i en segon lloc per la gran varietat d'obres escrites, les formes de les quals són notablement diverses, així com el grau de dificultat i la complexitat plantejada.

Com exemple d'aquests extrems podríem posar la senzillesa de les «Cançons nadalenques» o bé «Les llums del món» (1936) enfront el contrapunt complex de les «Tres estances» de Carles Riba (1957 i 1982) o bé els «Càntics de la Creació» (1978).

Això no obstant, podríem ressaltar, com una de les característiques més notables de la seva escriptura, la «melodia» de cada una de les veus, la seva «cantabilitat»: la complexitat de l'harmonia ve donada molt sovint com a resultat del creuament de les diverses línies independents.

Com explica Taverna Bech en el pròleg del catàleg esmentat, «és el sentit polifònic, entès com a lliure joc de melodies, el que orienta el curs de la música...».

Aquesta manera de fer queda confirmada explícitament en el comentari que el mateix Homs va escriure l'any 1985 per a la «Missa»: «vaig compondre aquesta Missa... basant-me preferentment en melodies modals... gràcies a l'ús del contrapunt imitatiu, es produeixen harmonies polimodals i politonals sense crear gaires dificultats d'entonació per a cadascuna de les veus i tendint sempre a aprofundir i a donar un sentit personal a la significació del text...»

Un altre dels trets a destacar, pel que fa a la música coral, és aquesta voluntat d'adequació de la música al sentit del text (no tan sols en la seva vessant més primària de correcció rítmico-prosòdica) sinó també en la recerca d'un clima i d'una descripció per mitjà dels elements musicals: ritmes, intervals, accents, harmonia... Per a il·lustrar aquest darrer punt voldria explicar-vos com, en un dels darrers assaigs en el qual preparàvem un dels seus motets, i al qual ell va assistir per donar la seva opinió, Joaquim Homs ens cridava l'atenció sobre la traducció del text llatí, que ell portava escrita, i ens demanava d'exagerar els accents en la frase «et omnis terra tremuit» (i tota la terra va tremolar), per tal de donar èmfasi a aquesta imatge.

Voldria dir, finalment, que crec que seria interessant la possibilitat de comptar amb l'edició de les seves obres corals, ja que d'aquesta manera l'accés a aquesta música, certament personal i interessant, seria molt més fàcil per a tothom, i no correria el perill de quedar oblidada.

Jordi Casas (*)

(*) Jordi Casas és director del l'Orfeó Català i del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana.

Palau de la Música Catalana

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Temporada musical

14 de febrer de 1995
–**Fundació Caixa de Catalunya**
English Baroque Soloist
Monteverdi Choir
John Eliot Gardiner, director
Haydn: La Creació

15 i 19 de febrer de 1995
–**Gran Teatre del Liceu**
Orquestra i Cor del Gran Teatre del Liceu
Peter Schneider, director
Beethoven: Fidelio *(versió de concert)*

22 i 23 de febrer de 1995
–**Cicle:**
«Els productes Caprabo tenen música»
Fundació Orfeó Català
Orfeó Català / Jordi Casas, director
Orquestra Simfònica del Vallès
Luis Aguirre, director
Obres d'**Elgar, Granados, Montsalvatge, Morera, Oltra, Bizet**

26 de febrer de 1995
–**Fundació Caixa de Catalunya**
Cor de Cambra del Palau de la Música Catal.
(Patrocinat per Fundació Caixa de Catalunya)
Barochorquest Concerto 91
Solistes vocals / Nigel Rogers, director
Purcell: Dido and Aeneas

9, 12 i 14 de març de 1995
–**Gran Teatre del Liceu**
Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu / Henry Lewis, director
Bellini: Norma *(versió de concert)*

19 i 20 de març de 1995
–**Gran Teatre del Liceu**
Fundació Orfeó Català (Palau de la Música)
Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu
Waltraud Meier, solista / Silvio Varviso, direc.
Obres de **Wagner**

21 de març de 1995
–**Walki'n un passeig musical**
Patrocinat per EPSON
Fundació Orfeó Català (Palau de la Música)
Orquestra Simfònica del Vallès
Cor Jove de l'Orfeó Català
Conxita García, directora
Albert Guinovart, piano / Solistes vocals
Jordi Mora, director
Obres de **Weber, Beethoven, Txaikovski**

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya

OCB Orquestra Ciutat de Barcelona

Programació Temporada 1994-95

24, 25 i 26 de març de 1995, 21, 19 i 11 h.
–**Centenari del naixement d'Eduard Toldrà**
Solistes a determinar
Orfeó Català (Jordi Casas, director)
Salvador Mas, director
Toldrà: Empúries / Camperola / Sol ixent
Beethoven: Simfonia núm. 9 op. 125

12, 13 i 14 de maig de 1995, 21, 19 i 11 h.
–**Centenari del naixement d'Eduard Toldrà**
Solistes a determinar
Toldrà: El giravolt de maig *(versió concertant)*

PALAU 100

IV Temporada de Concerts 94/95

16 de juny de 1995, 21 h.
–**Orquestra de la Suisse Romande**
Orfeó Català
Àngela Maria Blasi, soprano
Andreas Schmidt, barítion
Armin Jordan, director
Brahms: Un Rèquiem Alemany

iber:Camera

XI Temporada 1994-1995

30 de març de 1995
–**Cor Madrigal de Sòfia**
Orquestra de Cambra de Bulgària
Sergi Alpiste, violí
Jordan Dafov, director
Mozart: Serenata K. 286
Mozart: Concert per a violí i orquestra
Bruckner: Rèquiem

EUROCONCERT

X Temporada 1994-95
(Palau de la Müsica Catalana)

31 de maig de 1995, 21 h.
–**Les Musiciens du Louvre**
Véronique Gens, mezzo-soprano / Gérard Thérnel, tenor / Marc Minkowski, director
L'òpera del barroc anglès
J. Clarke: Come along
(Oda en la mort de Purcell)
Purcell: Dido and Aeneas *(versió concertant)*

Orquestra Simfònica del Vallès

6 d'abril de 1995
–Església de Sant Fèlix de Sabadell
Coral Cantiga (Josep Prats, director)
Jordi Mora, director
J. Brahms: Nänie, op. 82
G. Fauré: Rèquiem, op. 48

Concerts diversos

Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana

25 de febrer de 1995
–Manresa: «Dipòsit de les Aigües»
Barockorquest Concerto 91
Solistes
Nigel Rogers, director
Purcell: Dido and Aeneas

28 de febrer de 1995
–Lleida: Auditori «Enric Granados»
Barochorquest Concerto 91
Solistes
Nigel Rogers, director
Purcell: Dido and Aeneas

1 de març de 1995
–Reus: Teatre Fortuny
Barochorquest Concerto 91
Solistes
Nigel Rogers, director
Purcell: Dido and Aeneas

FESTIVALS

- LORETO (Itàlia)
  XXV International Sacred Music Choral Festival
  Del 19 al 23 d'abril de 1995
- KALUNDBORG (Dinamarca)
  European Youth Choir Festival 1995
  Del 21 al 23 d'abril de 1995
- HALLE/SAALE (Alemanya)
  16 International Children's Choir Festival
  Del 4 al 7 de maig de 1995
- TOURS (França)
  Florilege Vocal de Tours
  Del 3 al 5 de juny de 1995
- TAMPERE (Finlàndia)
  Tampere Festival Chor
  Del 7 a l'11 de juny de 1995
- RIVA DEL GARDA (Itàlia)
  First International Folklore and Jazz Festival
  Del 22 al 25 de juny de 1995
- ARNHEM (Holanda)
  Festival Choral International
  De l'1 al 6 de juliol de 1995
- DES MOINES (Iowa, USA)
  International Children's Choral Festival
  Del 4 al 9 de juliol de 1995
- VESZPREM (Hongria)
  «Music & Love»
  International Festival for Youth Choirs
  Del 10 al 16 de juliol de 1995
- ST. ANDREASBERG/HARZ (Alemanya)
  XIV International Youth Music Week
  Del 18 al 28 de juliol de 1995
- ROTTENBURG AM NECKAR (Alemanya)
  Firts International Choir Festival of Sacred Music
  Del 20 al 23 de juliol de 1995
- JERUSALEM (Israel)
  XVII Internationales Chorfestival
  Del 24 de juliol al 3 d'agost de 1995
- KLOSTER NEUSTIFT/BRIXEN (Itàlia)
  International Music Weeks in South Tyrol
  Per a adults:
  del 31 de juliol al 16 d'agost de 1995
  Per a joves i infants:
  del 16 al 23 d'agost de 1995
- VELDHOVEN (Holanda)
  IV International Youth Choir Festival
  Del 13 al 15 d'octubre de 1995
- MELBOURNE (Austràlia)
  Internationales Chorfestival
  Del 26 de juliol al 3 d'agost de 1996

Les entitats interessades poden demanar més informació sobre aquests anunciats a la nostra secretaria.

CURSOS

- CERVERA (Catalunya)
  Cursos Europeus de Direcció Coral
  Pierre Cao (titular)
  Mireia Barrera (assistent)
  Del 25 de setembre de 1994 al 10 de juliol de 1995
- BARCELONA (Catalunya)
  Audicor. Aula de Direcció Coral
  De l'1 d'octubre de 1994 al 4 de juny de 1995

CONCURSOS

- CRETA (Grècia)
  Status Cantus
  Del 8 al 12 de març de 1995
- OVIEDO (Astúries)
  Concurso Nacional de Composición Coral «Ciudad de Oviedo»
  Data màxima de presentació d'obres: 10 de març de 1995
- ROMA (Itàlia) i CIUTAT DEL VATICÀ
  2nd «Orlando di Lasso» International Choir Festival
  De l'11 al 15 de març de 1995
- BUDAPEST (Hongria)
  V International Choir Competition
  Del 9 al 12 d'abril de 1995
- DARMSTADT (Alemanya)
  Marienhoeche International Choir Competition
  Del 9 al 12 d'abril de 1995
- KALUNDBORG (Dinamarca)
  European Youth Choir Festival
  Del 21 al 23 d'abril de 1995
- MERTET-WASSERBILLIG (Luxemburg)
  Be the Vest Choir 1995 of the European Union
  25 de maig de 1995
- ZWICKAU (Alemanya)
  II International Choir Competition «Robert Schumann»
  Del 25 al 28 de maig de 1995
- VARNA (Bulgària)
  XXIII International May Choir Competition «Prof Georgi Dimitrov»
  Del 25 al 28 de maig de 1995
- MARKTOBERDORF (Alemanya)
  4th International Chamber Choir Competititon
  De l'1 al 7 de juny de 1995
- RIVA DEL GARDA (Itàlia)
  Musica del Garda
  Del 22 al 25 de juny de 1995
- ARNHEM (Holanda)
  Dutch International Choir Festival '95
  Del 30 de juny al 5 de juliol de 1995
- NEUCHATEL (Suïssa)
  6 Festival Choral International
  Del 9 al 12 d'agost de 1995

- AREZZO
  (Itàlia)
  XLIII Concorso Polifonico Internazionale «Guido d'Arezzo»
  Del 23 al 27 d'agost de 1995
- TRELEW
  (Argentina)
  2° Certamen Internacional de Coros
  Del 5 al 10 de setembre de 1995
- ROODEPORT (República de Sud-Àfrica)
  8th International Eisteddfod
  Del 29 de setembre al 7 d'octubre de 1995
- LITOMSYL (Txèquia)
  2nd International Smetana Choir Competition
  Del 30 de setembre al 3 d'octubre de 1995
- AREZZO (Itàlia)
  XXII Concorso Internazionale di Composizione «Guido d'Arezzo» 1995
  Data màxima de presentació d'originals: 15 d'octubre de 1995
- NOVY BOR (Txèquia)
  Crystal Chor 1995 – International Choir Competition
  Del 27 al 29 d'octubre de 1995
- ROTTERDAM (Holanda)
  1st Rotterdam International Choir Contest
  Març de 1996
- RIVA DEL GARDA (Itàlia)
  4 Concorso Corale Internazionale
  Del 31 de març al 3 d'abril de 1996

ACTIVITATS DIVERSES

- TORONTO (Canadà)
  International Symposium for Conductors of Treble Voice Choirs
  Del 21 al 29 d'abril de 1995
- LJUBLJANA (Eslovènia)
  European Symposium on Choral Music
  Del 9 al 15 de juliol de 1995
- JERUSALEM (Israel)
  17th Zimriya World Assembly of Choirs
  Del 7 al 17 d'agost de 1995
- WOLFENBÜTTEL (Alemanya)
  Eurotreff '95
  Del 7 al 10 de setembre de 1995
- SINDELFINGEN (Alemanya)
  Eurotreff Baden-Württenberg
  Del 22 al 24 de setembre de 1995
- SYDNEY (Austràlia)
  IV World Symposium on Choral Music & World Choirs Festival
  Del 7 al 14 d'agost de 1996

EVOLUCIÓ DE L'ART MUSICAL

Història, estils i formes

Autor: *Ticià Riera*
Editorial: *L'Aixernador Edicions*
Col·lecció Arrels, núm. 3
ISBN: 84-88568-13-4
Novembre 1994

És un llibre pensat per a aquelles persones que vulguin endinsar-se en el coneixement integral musical d'una manera clara i planera i que, en un moment donat, els interessin dades d'una època, autor, estil, forma musical (estructura de la música, etc.) determinada.

Aquesta obra està elaborada partint d'unes investigacions científico-musicals tan actuals, que fan gaudir molt el lector, ja que aquest, si és afeccionat a la música, es troba sorprès en molts moments a causa del resultat d'aquestes investigacions.

Un altre fet interessant és que el lector troba aspectes no gens usuals en els llibres de divulgació musical, com és el cas de com nasqué la música a la Prehistòria, segons els etnòlegs; la gran importància de Cabanilles i Elias, els quals s'avançaren en la tonalitat a Johann Sebastian Bach (demostrat això mitjançant partitures), etc.

Una altra dada de gran importància és la gran quantitat de notes a peu de plana, 146 concretament, ja que l'autor no només aclareix qualsevol terminologia musical que podria resultar de difícil comprensió per al lector no versat en música, sinó també el significat d'aquells títols en què no ha estat possible una traducció al català (sempre després del títol original hi ha la traducció al català per a una més bona comprensió de l'obra), entre d'altres.

Aquesta obra no solament està actualitzada en els aspectes científico-musicals esmentats, sinó també en tota la terminologia donada pels canvis fronterers que últimament han esdevingut a Europa. També cal fer menció que, sempre que ha estat a l'abast de l'autor, tant les dates de naixement dels autors com les de la seva mort, estan escrites segons la terminologia de la seva època i la de l'actual, cosa que fa que el llibre s'enriqueixi en certs aspectes històrics.

Aquest llibre té també la gran particularitat de no basar-se en certs falsos criteris que hem heretat d'èpoques passades i que hom intenta perpetuar; això fa que, per primera vegada a nivell universal, s'editi un llibre perfectament ben documentat sobre el nacionalisme musical de cadascuna de les nacionalitats de l'Estat espanyol.

Totes aquestes originalitats es veuen coronades pel fet que tots els comentaris de les anàlisis de les obres d'Arriaga, Esplà, Mompou, Rodrigo, Joaquim Serra i Toldrà són exclusivament de l'autor, com també ho són, en part, les d'Albéniz, Granados, Salvador, etc. Comentaris que poden, o no, coincidir amb els dels altres estudiosos de la música.

Com a cloenda direm que en aquesta obra hi ha un apèndix amb un bon nombre de fotografies i amb les ressenyes biogràfiques de compositors.

Resumint, direm que aquesta obra, pels seus continguts històrics, estilístics i formals, és no solament una novetat, sinó d'una gran utilitat per aquelles persones sensibles a l'art musical.

EL CANT CORAL A CATALUNYA (1891-1979)

Autor: *Pere Artís i Benach*
Pròleg d'Oriol Martorell
Editorial: *Barcino*
amb la col·laboració de la Fundació Güell i de la Fundació M. Fca. Roviralta
ISBN: 84-7226-536-6

El cant coral, a més de l'específica comesa artística que li és pròpia, és una de les eines decisives amb què ha comptat Catalunya per a mantenir vius en amplis sectors els trets essencials que ens defineixen com a comunitat nacional.

Paradoxalment, la densa trajectòria d'aquesta particular faceta expressiva no ha comptat, fins ara, amb una síntesi global que en resumís les notes distintives.

Aquest volum, en paraules de l'autor, «vol ser una primera aportació per a omplir el buit bibliogràfic sobre la matèria; un buit més greu que no sembla, puix quelcom dóna per sobreentesa una coneixença que, si es produeix, acostuma a ser purament tòpica i superficial».

Fruit d'una apassionada recerca en múltiples fonts, d'experiències directes i del maneig d'una documentació copiosa, «El cant coral a Catalunya (1891-1979)» aporta una visió general del tema, amb dades absolutament inèdites i de primera mà. D'ací la importància d'aquesta història sobre el cant coral a Catalunya; una història –tal com afirma Oriol Martorell en el pròleg– «que tant captivarà els lectors directament interessats pel tema de la música coral com tots aquells que vulguin completar i ampliar la seva visió general sobre l'evolució cultural i social d'uns anys, prop d'un centenar quasi, tant decisius en la nostra pacífica lluita per a assolir una més plena identitat nacional».

SARDANES D'OR

Corals (Volum 5)

Àudio-Visuals de Sarrià
Estèreo Ref. 21.1519
Cassette i CD

Cara A

- Les fulles seques
  (Enric Morera/Àngel Guimerà)
- Les neus que es fonen
  (Enric Morera/Àngel Guimerà)
- Cançó dels catalans
  (Enric Morera/J. M. de Sagarra)
  Tenor solista: Florenci Puig
- La sardana de la Pàtria
  (Enric Morera/Joan Llongueres)
- La Santa Espina
  (Enric Morera/Àngel Guimerà)

Cara B

- El jovent de Sant Mateu
  (Josep Font i Parera. Ar. Joan Casas)
- Pasqua a Vilada
  (Josep Font i Parera/Rossend Espelt)
- A Callús
  (Martirià Font/P. Fons. Ar. A. Cohí Grau)
- La Valldan
  (Antoni Serra i Oribe
  Neus Ballarà i Viñas)
- Girona m'enamora
  (Ricard Viladesau)

La Principal de la Bisbal
Polifònica de Puig-Reig
Joan Casas, director

Federació Catalana d'Entitats Corals

Pl. Víctor Balaguer, 5, 3r.
08003 Barcelona
Tel. i Fax: (93) 268 06 68

Delegació «Terres de Lleida»

Castell de Verdú
25340 Verdú
Tel. i Fax: (973) 34 72 87

Cap de l'Equip Tècnic

Enric Navàs
Pallars, 38
25004 Lleida
Tel. (973) 23 61 01

Cap de l'Equip Territorial

Josep M. Mas
St. Francesc Xavier, 8
08540 Centelles
Tel. (93) 881 27 46

Delegats Comarcals

Bages-Berguedà

Joan Garcia
Viladomiu Nou, 62
08680 Gironella
Tel. (93) 825 07 08

Baix-Llobregat

Joan-Enric Urpinas
La Plana, 39
08830 Sant Boi de Llobregat
Tel. (93) 654 55 20

Barcelonès

Jordi Subirà
Baixada de la Llibreteria, 7
08002 Barcelona
Tel. (93) 315 26 06
Fax (93) 315 37 57

Comarques de Girona

Lluís Mandado
Major, 69
17700 La Jonquera
Tel. (972) 55 50 09
Fax (972) 55 47 94

Noticiari FCEC

Comarques Meridionals

Josep Navàs
Ctra. de Salou, 45
43205 Reus
Tel. (977) 75 36 74

Maresme

Joan Botey
Jacint Verdaguer, 124
08330 Premià de Mar
Tel. (93) 751 44 60

Osona-Ripollès

Josep M. Mas
St. Francesc Xavier, 8
08540 Centelles
Tel. (93) 881 27 46

Penedès-Anoia-Garraf

Jordi Torrents
Palmerà de Baix, 4
Tel. (93) 893 09 08
08800 Vilanova i la Geltrú

Terres de Lleida

Alfons Guiu
Pl. de la Pau, 3
43750 Flix
Tel. (977) 41 10 56

Vallès

Carles Llongueras
Pantà, 37
Tel. (93) 788 24 41
08221 Terrassa

Europa Cantat

Secretari General:
Hans-Dieter Reinecke
Grosser Hillen, 38
D-30559 Hannover
Tel. (07-49) 511-9 52 43 40
Fax (07-49) 511-9 52 43 42

Moviment Coral Català

Secretariat de Corals Infantils de Catalunya (SCIC)

Rosa Rafecas
Dolors, 6
43712 Llorenç del Penedès
Tel. (977) 67 70 32

Corals Juvenils de Catalunya (CJC)

Conxita Garcia
Arnau d'Oms, 47-53, esc. 3, 4t. - 3a.
08016 Barcelona
Tel. (93) 352 31 52

Federació de Cors de Clavé

Pl. Víctor Balaguer, 5
08003 Barcelona
Tel. (93) 319 97 77

Amics de la Música de Barcelona

Via Laietana, 41, pral.
08003 Barcelona
Tel. (93) 302 68 70

Consell Català de la Música

Diputació, 239, 4t. - 2a.
08007 Barcelona
Tel. (93) 487 54 17
Fax. (93) 487 54 16

Federació Internacional per la Música Coral (IFCM)

Secretari General:
Thomas Rabbow
Konstantinstr. 81
D-53179 Bonn
Tel. (07-49) 228 33 22 32

Vice-president de la IFCM per Europa:
Steen Lindholm
Roennebaervej, 82
DK-2840 Holte
Tel. (07-45) 42 42 17 50

Responsable de la IFCM:
(Per la Coral Mundial i pel Centre Internacional de Cant Coral a Namur)
Joan-Claude Wilkens
Rue des Brasseurs, 175
B-5000 Namur
Tel. (07-32) 81 23 13 01
Fax (07-32) 81 21 11 64

EDICIONS DE LA
FEDERACIÓ CATALANA D'ENTITATS CORALS
Febrer 1995 • NÚM. 96

INTERCESSIÓ DE SANTA MARIA

Cantiga del rei Alfons el Savi

Adaptació polifònica: **Cristòfol Taltabull** (1888-1964)
Versió catalana: **Josep M. Llovera** (1874-1949)

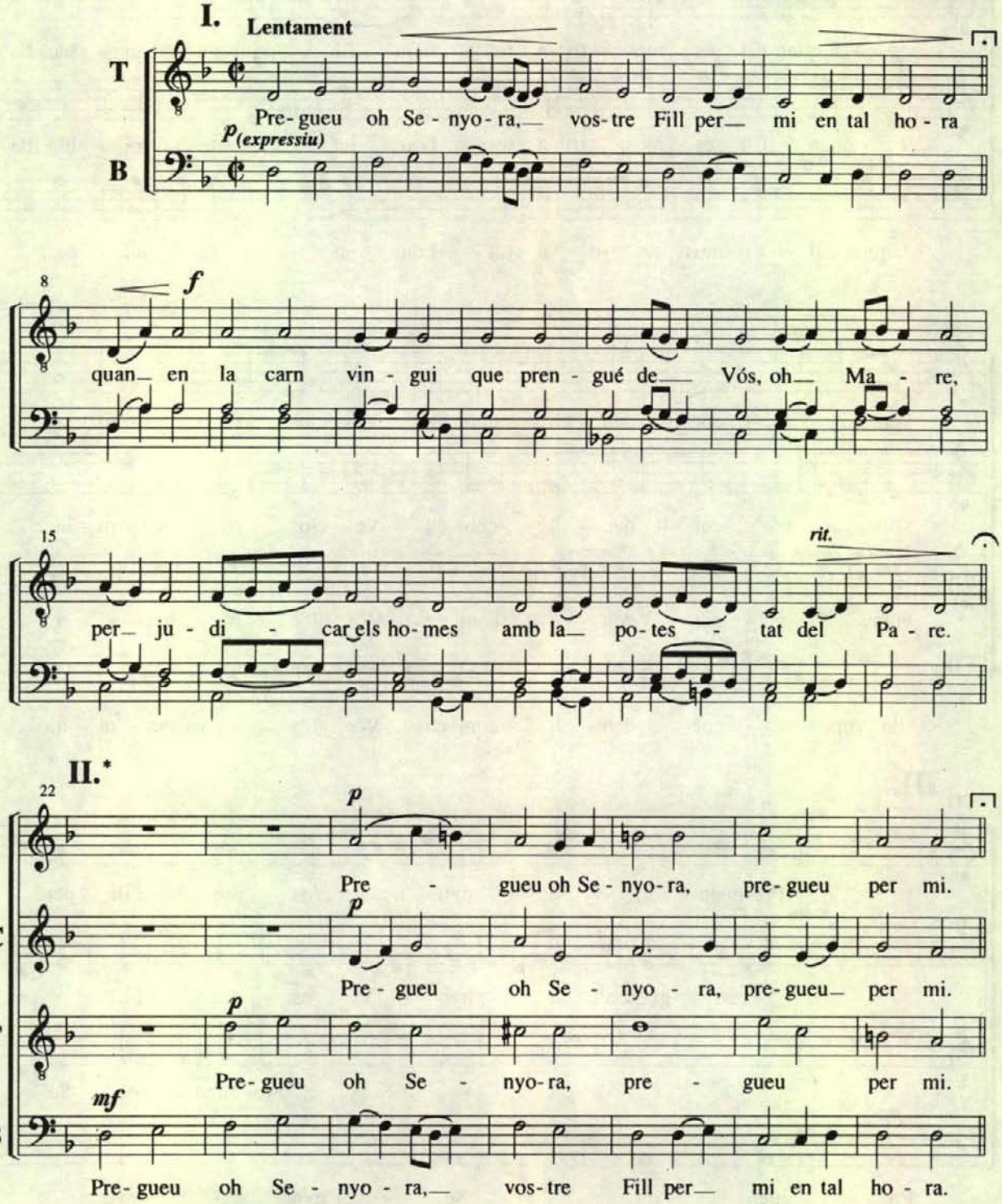

*en aquesta estrofa els Baixos hauran de dominar les altres veus.

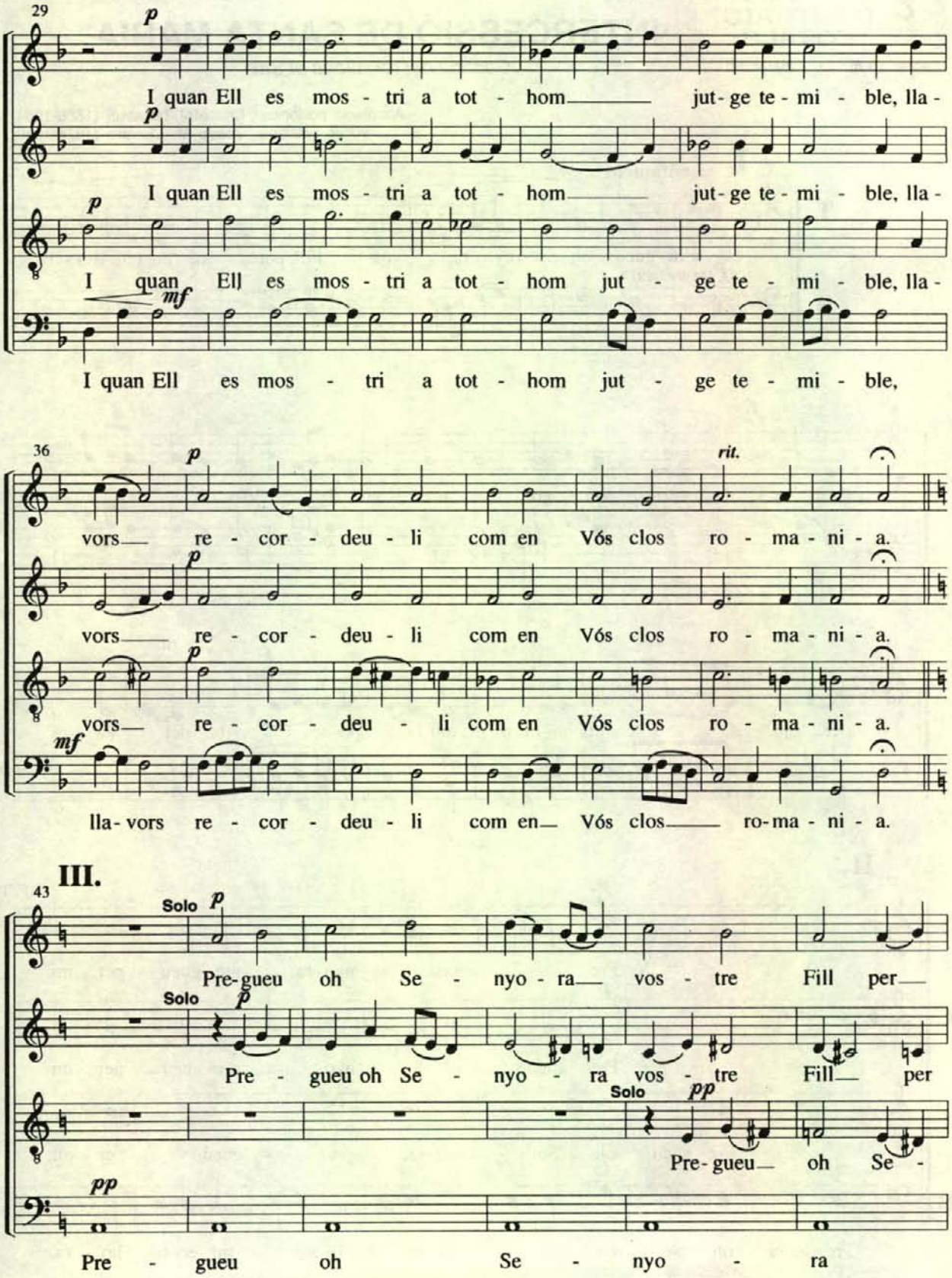
29
p
I quan Ell es mos - tri a tot - hom jut - ge te - mi - ble, lla -
p
I quan Ell es mos - tri a tot - hom jut - ge te - mi - ble, lla -
p
I quan Ell es mos - tri a tot - hom jut - ge te - mi - ble, lla -
mf
I quan Ell es mos - tri a tot - hom jut - ge te - mi - ble,
36
p
rit.
vors re - cor - deu - li com en Vós clos ro - ma - ni - a.
p
vors re - cor - deu - li com en Vós clos ro - ma - ni - a.
p
vors re - cor - deu - li com en Vós clos ro - ma - ni - a.
mf
lla - vors re - cor - deu - li com en Vós clos ro - ma - ni - a.
III.
43
Solo
p
Pre - gueu oh Se - nyo - ra vos - tre Fill per
Solo
p
Pre - gueu oh Se - nyo - ra vos - tre Fill per
Solo
pp
Pre - gueu oh Se -
pp
Pre - gueu oh Se - nyo - ra

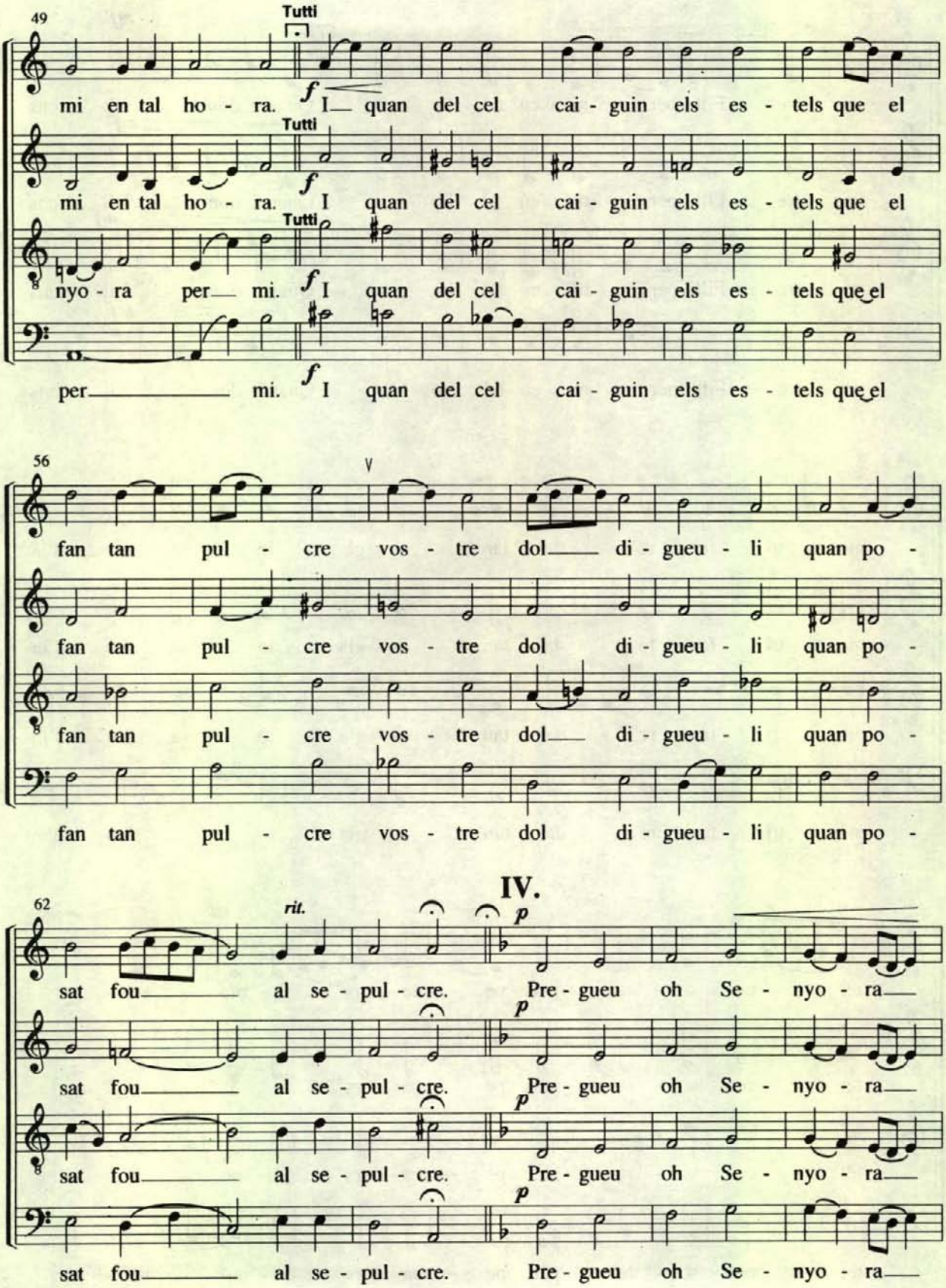
49
Tutti
mi en tal ho - ra. I quan del cel cai - guin els es - tels que el
Tutti
mi en tal ho - ra. I quan del cel cai - guin els es - tels que el
Tutti
nyo - ra per mi. I quan del cel cai - guin els es - tels que el
per mi. I quan del cel cai - guin els es - tels que el
56
fan tan pul - cre vos - tre dol di - gueu - li quan po -
fan tan pul - cre vos - tre dol di - gueu - li quan po -
fan tan pul - cre vos - tre dol di - gueu - li quan po -
fan tan pul - cre vos - tre dol di - gueu - li quan po -
IV.
62
rit.
sat fou al se - pul - cre. Pre - gueu oh Se - nyo - ra
sat fou al se - pul - cre. Pre - gueu oh Se - nyo - ra
sat fou al se - pul - cre. Pre - gueu oh Se - nyo - ra
sat fou al se - pul - cre. Pre - gueu oh Se - nyo - ra

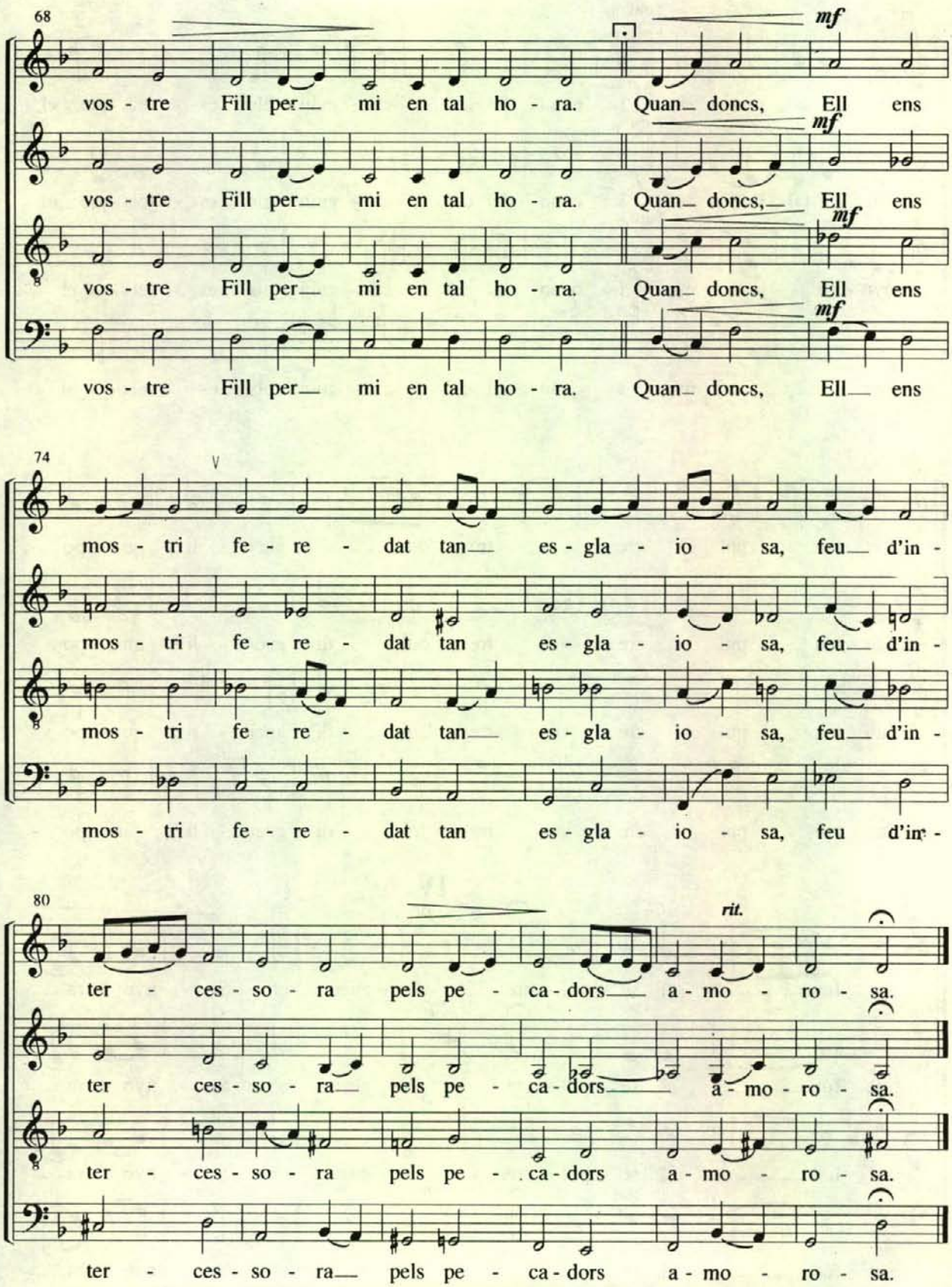
68
mf
vos - tre Fill per— mi en tal ho - ra. Quan— doncs, Ell ens
vos - tre Fill per— mi en tal ho - ra. Quan— doncs,— Ell ens
vos - tre Fill per— mi en tal ho - ra. Quan— doncs, Ell ens
vos - tre Fill per— mi en tal ho - ra. Quan— doncs, Ell— ens
74
mos - tri fe - re - dat tan— es - gla - io - sa, feu— d'in -
mos - tri fe - re - dat tan es - gla - io - sa, feu— d'in -
mos - tri fe - re - dat tan— es - gla - io - sa, feu— d'in -
mos - tri fe - re - dat tan es - gla - io - sa, feu d'in -
80
rit.
ter - ces - so - ra pels pe - ca - dors— a - mo - ro - sa.
ter - ces - so - ra— pels pe - ca - dors— a - mo - ro - sa.
ter - ces - so - ra pels pe - ca - dors a - mo - ro - sa.
ter - ces - so - ra— pels pe - ca - dors a - mo - ro - sa.

FEJC- Europa Cantat

Els passats dies 18, 19 i 20 de novembre, se celebrà a Namur, ciutat belga situada a la part francòfona –seu d'«A Coeur Joie» Bèlgica–, l'Assemblea General d'EC '94. Aquesta ciutat també és la seu del «Centre Internacional de Música Coral» de la FIMC.

La Federació Catalana d'Entitats Corals hi va ser representada pel sots-president, Jordi Subirà. També hi va assistir el president, Lluís Gómez, en la seva condició de membre del Consell Directiu d'Europa Cantat.

Aquest any era any d'eleccions i ja es preveien canvis en la composició del nou Consell, que s'havia de renovar en la seva totalitat. Després de diversos torns de votacions el nou Consell Directiu va quedar constituït per:

President: Gilbert Martens (B)
1r. Sots-President: Philip Olsson (S)
2n. Sots-President: Erwin List (F)
Tresorer: Noël Minet (B)
Lore Auerbach (D)
Gabor Baross (H)
Andrew N.Fairbairn (GB)
Lluís Gómez (CAT)
Steen Lindholm (DK)
Andries Ponsteen (NL)
Jan Schneider (CZ)
Dino Stella (I)
Robert Sund (S)

Així doncs, s'ha acabat una etapa i un temps. Un temps marcat per un president, Marcel Corneloup, i per moltes persones que hi han dedicat una bona part de la seva vida i a les quals EC els ha d'agrair haver esmerçat els seus esforços per una idea, «l'apropament dels pobles d'Europa mitjançant el cant coral», una idea que, com a catalans, sempre hem conreat: la germanor. Una germanor que ja vam aportar als inicis d'Europa Cantat, l'hem seguit aportant any rera any i seguirem fent-ho per aconseguir l'Europa dels pobles i de les cultures, uns europeus units per la coneixença i el respecte.

Aquest nou Consell Directiu d'EC ja s'ha reunit aquest mes de gener, els dies 6, 7 i 8 a Hannover, a l'edifici de la Secretaria de la Federació. Dins de la llarga agenda de treball d'aquestes jornades es va decidir:

–Canviar la Secretaria General d'Hannover a Marktoberdorf, també en territori alemany, a la Baviera del Sud i això portà al nomenament d'un nou Secretari General, Gustav Adolf Rabus, i d'una adjunta a secretaria, Sonja Greiner.

–Nomenar la nova Comissió Musical Permanent, formada per Gabor Baross, Venno Laul, Steen Lindholm, Erwin List i Robert Sund, reservant una plaça per un músic txec que es pugui incorporar en els treballs pel pròxim Europa Cantat a Praga.

La reunió va ser dominada pels temes econòmics i el control de la despesa. Els efectes més immediats han estat la retallada de les comissions i el del nombre de persones que hi treballen.

Gustav Adolf Rabus, ha col·laborat en la realització de les edicions d'«Europa Cantat» de Namur i Strasburg, ha estat l'inspirador del «Concurs Internacional de Música de Cambra» de Strasburg i del «Festival de Música Sacra Internacional» de la Baviera del Sud a Marktoberdof.

Actualment, Sonja Greiner és la Business Manager del «Festival de Música Sacra» i del Concurs, amb una trajectòria estretament lligada a EC i les Setmanes Cantants.

Assemblea general ordinària de la FCEC

El proper 26 de març (diumenge), tindrà lloc l'Assemblea General Ordinària de la FCEC a Igualada.

Ben aviat totes les entitats federades rebreu directament la convocatòria amb l'ordre del dia.

Reserveu-vos, però, la data perquè és molt important que tots i cadascun dels cantaires facin sentir la seva veu i expressin la seva voluntat, a través dels representants de les entitats federades.

XXX Jornades Internacionals de Cant Coral 1995

Us anunciem els detalls de les XXX Jornades Internacionals de Cant Coral 1995 que en aquest moment ja s'han concretat:

–Dates: del 4 al 9 de setembre 1995.
–Assaigs: cada dia a la tarda de 4 a 7.
–Director: Venno Laul, d'Estònia.
–Participants: tots els cantaires, membres de les corals de la FCEC, que vulgueu formar part del cor de les Jornades Internacionals per interpretar les obres treballades amb el director Venno Laul. Podeu apuntar-vos-hi a partir d'ara, trucant a la nostra secretaria, al telèfon (93) 268 06 68 i donant-nos les vostres dades.
–Concerts dels cors estrangers participants: cada nit a la ciutat de Barcelona i a diverses poblacions de les rodalies.
–Concert de clausura: el dissabte dia 9 de setembre.

Les corals interessades a fer algun concert, dins del marc de les Jornades Internacionals, s'hi poden inscriure a partir d'ara, trucant a la nostra secretaria, al telèfon abans esmentat.

Caldrà que ens envieu la relació d'obres que interpretaríeu i, d'entre totes les sol·licituds rebudes, escollirem les corals que ens presentin el programa més atractiu.

Ben aviat uns anunciarem el lloc d'assaigs i el marc del concert de clausura, el repertori que s'hi treballarà i els cors estrangers que hi participaran.

Si voleu organitzar algun concert a la vostra població, amb alguna de les corals participants, poseu-vos en contacte amb la nostra secretaria.

Venno Laul Director convidat

Venno Laul (nascut el 1938) és professor de l'Acadèmia de Música d'Estònia. President de la Societat Coral Estoniana. Fundador i director del Cor de Nois

Venno Laul

d'Estònia (1971), ha realitzat concerts i gires a Austràlia, Bèlgica, Canadà, República Txeca, Dinamarca, Finlàndia, Lituània, Letònia, Alemanya, Itàlia, Rússia, Espanya, Suècia i els EUA.

Es va graduar al conservatori de Tallin i post-graduar en direcció coral al conservatori de Leningrad.

Membre del jurat en competicions nacionals i internacionals a Arezzo i Riva del Garda (Itàlia), Atenes (Grècia), Debrecen (Hongria), Des Moines (EUA), Frankfurt, Fulda i Stuttgart (Alemanya), etc.

Director de tallers a Europa Cantat XII a Dinamarca, i director convidat a Bèlgica, Finlàndia i Grècia, és també director de tots els festivals de cant estonians.

Bases per al futur nacional de Catalunya 1992

BASES DE 1892 MANRESA
CENTENARI
1992

En ocasió del Centenari de les Bases de Manresa, un grup d'entitats va redactar unes noves bases que tenen com a finalitat definir uns objectius que permetin la plena normalització de la vida política catalana en tots els seus aspectes, tenint en compte les llibertats aconseguides, el context democràtic i el procés d'integració europea.

Aquestes «Bases per al futur nacional de Catalunya» expressen l'aspiració de molts catalans, de diverses tendències polítiques, d'aconseguir formes d'autogovern que ens permetin exercir plenes responsabilitats en els camps cultural, social, econòmic i polític. I també una solidaritat més activa en un món cada vegada més independent.

Us demanem que la vostra entitat s'adhereixi a les noves bases, que es proclamaren a la ciutat de Manresa el dia 20 de juny de 1992 i que s'oferiren al Parlament de Catalunya.

La comissió gestora: Amics de la Ciutat, Ateneu Barcelonès, Centre Excursionista de Catalunya, Club Arnau de Vilanova, Comitè Olímpic de Catalunya, Federació d'Ateneus de Catalunya, Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO, Federació Catalana d'Entitats Corals, Fundació Congrés de Cultura Catalana, Grup Sant Jordi, Institut d'Estudis Catalans, Justícia i Pau de Catalunya, Òmnium Cultural, Òmnium Cultural de Manresa, Unió Excursionista de Catalunya.

_____ d _____ de 1995

Nom de l'entitat _____

Nom de la persona que signa _____

Càrrec de la persona que signa _____

Adreça _____

Població _____

Telèfon i fax _____

S'adhereix a les «Bases per al futur nacional de Catalunya. 1992»

Segell de l'entitat

Signatura

Ajuda'ns a salvar un arbre

Si a casa reps més revistes de les que et calen,
amb la teva ajuda estalviarem paper
i salvarem un arbre.

Recollida de partitures per editar

El mes de juliol del 1993, en el número zero d'aquesta revista, fèiem una crida a les corals perquè repassessin els seus arxius particulars i ens fessin arribar obres (no publicades en altres editorials) que els semblessin interessants de divulgar, a fi que la FCEC les publiqués.

La resposta ha estat summament positiva. Hem rebut tal quantitat de partitures, que (junt amb les que ja havia recollit l'equip tècnic anterior) sumaven més de dues-centes seixanta, al final del passat mes de desembre.

L'equip que formem la Comissió de Selecció estem molt contents, però també desbordats de feina: penseu que cada obra ha de ser revisada i comentada per un mínim de quatre persones abans de prendre una decisió definitiva sobre la idoneïtat de la seva publicació, i que tots ho fem fora d'hores, però voldríem fer-ho bé.(1)

I, què hem rebut, doncs? De tot i molt variat:

–La gran majoria són obres (pròpies o harmonitzacions) d'autors de casa, molts d'ells actuals, joves i no tan joves. (Aquest fet creiem que ja ens ha d'omplir de satisfacció.)

–Una altra part són obres d'autor reconegut (des de Beethoven fins a John Lennon) que el cor cedent creu interessant que la FCEC les publiqui. Algunes d'elles amb adaptació del text al català.

–Unes altres són obres populars o d'autor, de diversos països, que, a més de la seva qualitat, poden interessar pel seu exotisme.

Amb les obres que fins ara hem revisat, ben aviat podrem començar a ferne una selecció i a editar les primeres.

Podeu, però, continuar enviant-nos més obres sempre que vulgueu (això sí, només les que us semblin realment interessants i d'una qualitat musical manifesta). Les que no puguem seleccionar ara les seleccionarem més endavant. Creiem que aquest és un bon objectiu de la FCEC: preocupar-se de divulgar les obres que han agradat als nostres cors i, sobretot, les obres dels «nostres» autors.

Heus aquí una primera relació d'entitats corals que ens han enviat partitures per a aquest fi (a part de molts directors i compositors que no relacionem, i que ens ho han enviat a títol personal). A tots, moltes gràcies en nom de la FCEC.

–Cor Ciutat de Tarragona
–Cor de la Universitat de Barcelona
–Coral de la Federació Farmacèutica (Barcelona)
–Coral de Vilabella
–Orfeó Junquerenc (La Jonquera)
–Cor Montserrat (Terrassa)
–Coral Joia de Maig (Anglesola)
–Coral Lorelei (L'Esquirol)
–Agrupació Polifònica de Vilafranca
–Coral Espinavesa (Valls)
–Coral Ressò (Sant Pere de Torelló)
–Coral de Nostra Senyora (Barcelona)
–Coral Sant Cugat
–Coral Nou Món (Barcelona)
–Orfeó Català (Barcelona)
–Coral Aura (Cornellà)
–Orfeó Badaloní
–Coral l'Estel (Lleida)
–Orfeó Gandesà
–Coral Tornaveu (Gavà)
–Orfeó Balaguerí
–Coral Canticorum (Barcelona)
–Orfeó Tivissà
–Coral La Gavella (Lleida)
–Orfeó Nova Solsona
–Coral Flor de Lys (Montblanc)

I a les corals que encara no ho heu fet, us encoratgem a que repasseu els vostres arxius (és bo de ventilar les «arques», de tant en tant) i així poder oferir a tota la comunitat coral catalana les «perles» que en ells hi pugui haver. Gràcies, també, a l'avançada.

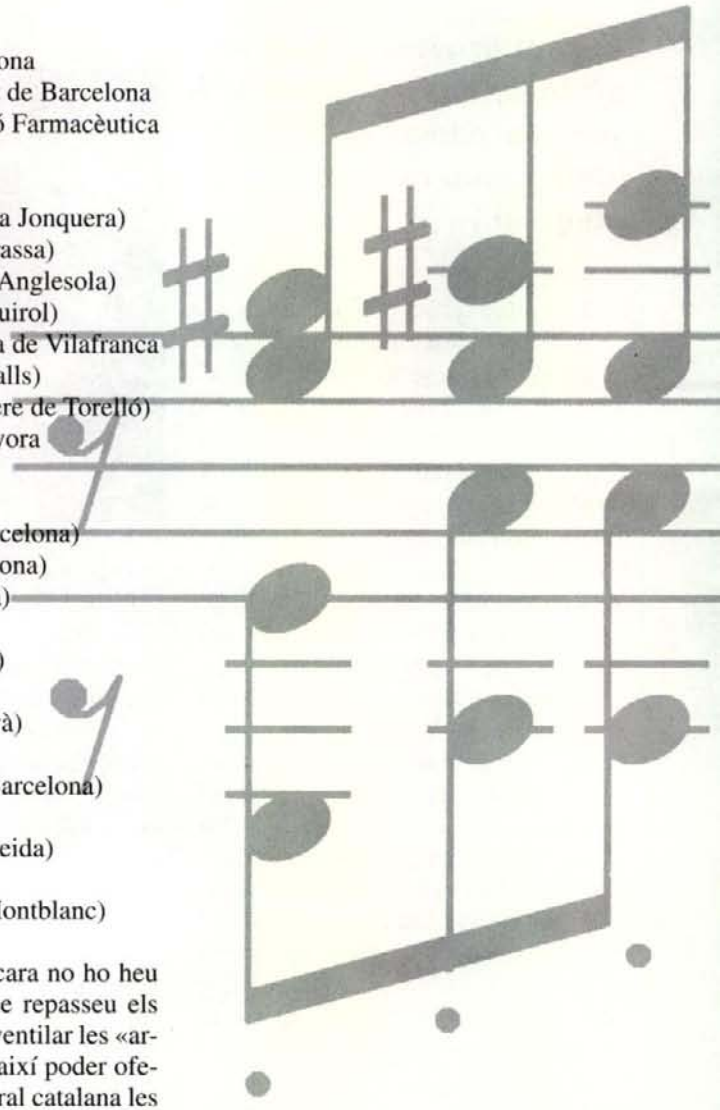

*(1) Invitem a col·laborar desinteressadament en aquesta tasca les persones (degudament qualificades) que vulguin formar part de la Comissió de Selecció, dedicant unes hores, **de casa estant**, a analitzar, revisar, comentar i seleccionar les partitures que ens envien les corals, sense necessitat de ser del Consell Directiu i sense cap altre compromís.*

Un nou impuls a la vida coral col·lectiva?

«Primum vivere, deinde philosophare»; «tamen semper canere!» **(deixeu-me que hi afegeixi.)**

És un fet cert que, si no tenim resolts els problemes més elementals de la supervivència, se'ns fa difícil poder-nos dedicar a fer filosofia. Com també és cert que molt sovint la resolució dels problemes de la supervivència passa per fer cessar les fúries desenfrenades que ens emmetzinen l'aire i aturar-nos a pensar, a elucubrar, a reflexionar, a filosofar, per tal de fer llum en la nit de les nostres turbulències, i millorar, així, la qualitat de la nostra supervivència.

Tanmateix, i sigui com sigui, que no ens manqui mai la música, que no ens manqui mai la manifestació més enlairada de la vibració espiritual, amb el so humanitzat dels instruments i la vivència apassionada de les veus en comunió. I com més veus i més instruments, més gran serà la festa. Som-hi, doncs! I en acabar la degustació d'una manifestació col·lectiva celebrada, ja podem posar-nos mans a l'obra per muntar-ne una altra que, si més no, la iguali i, si pot ser, la superi.

Ens cal trobar ocasions per compartir amb altres cors el treball silenciós dels assaigs setmanals; sí, cregueu-me. Ens cal unir les veus i agermanar-nos, per depassar els límits dels nostres mons privats i poder entrar en els àmbits que ens ajuden a sentir-nos poble. La teva veu i la meva veu i la veu de tots els que hem volgut embarcar-nos en aquest Gran Cor, que és fet de cors i cors d'arreu de casa nostra, faran la veu més gran i més solemne, la Veu del Cor que ens permetrà de degustar xarrupets d'emoció i petits tasts del Magnífic, d'aquesta Meravella embriagadora d'ésser parts d'un Gran Tot.

Si repassem la història del nostre moviment coral col·lectiu, que en la revista anterior havíem deixat entre el cancell de la confrontació fratricida i el record enorgullit de l'extraordinari «Catalunya Canta» de fa tres anys, seguirem veient com el moviment col·lectiu respon tant a les contingències històriques com a la iniciativa i voluntat d'uns capdavanters, que adés actuen d'animadors culturals, adés recullen projectes sorgits d'una voluntat política i adés escolten les veus dels cors que volen manifestar-se d'una manera més ostensible i més transcendental.

No tenim aquí cap intenció de fer una anàlisi ni històrica ni crítica ni detallada de les manifestacions corals col·lectives de la nostra contemporaneïtat a partir de la postguerra. Només volem aprendre de l'exemple i el testimoniatge de tots aquells que han esmerçat bona part de la seva vida i del seu saber en bé del cant coral de Catalunya i, especialment, informar-nos dels moments més celebrats de la vida coral col·lectiva.

Considerant les prohibicions i privacions i el silenci a què foren obligats les societats corals i els orfeons per causa de la guerra i la posterior repressió dels vencedors, ens sembla decisiva la pervivència, en la majoria d'entitats, de molts antics cantaires, que connectaven amb un pretèrit immediat i es propulsaven cap un demà més ric i esponerós i mantenien viu l'esperit de la germanor dels orfeons de Catalunya; com inqüestionable fou també la influència, en els anys immediats de la desfeta, de l'esperit de Lluís Millet, traspassat el 7 de desembre de 1941. Observem que l'Orfeó Català s'erigeix una vegada més en símbol d'una certa militància cívica i catalanista. Sabem que es manté la importància d'orfeons ja consagrats: Orfeó Gracienc, Orfeó Manresà, Orfeó de Sabadell, Orfeó Pàtria de Molins de Rei, Orfeó de Sants, Orfeó Atlàntida, Orfeó Vigatà, etc. Ens consta, també, que la tolerància gradual de les esferes governatives va permetre la fundació de noves entitats, que eren considerades com una peça més dins del «orden bien entendido» i del «sano regionalismo».

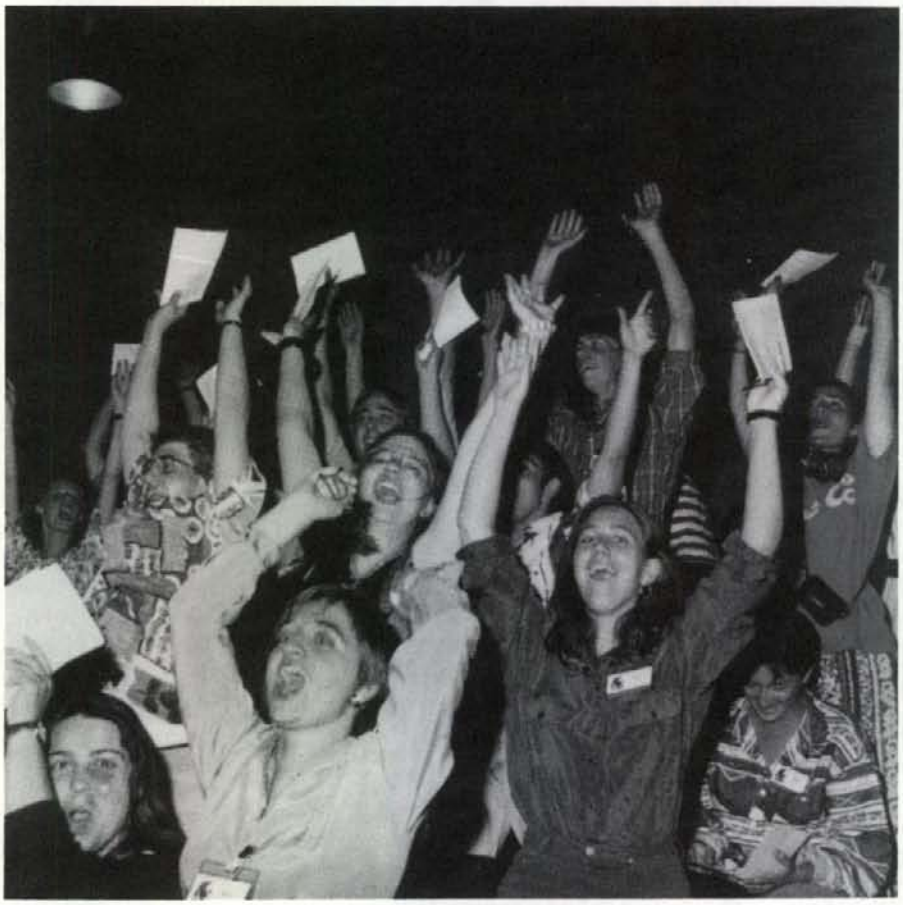

I volem remarcar aquí que la continuïtat de les unes va comptar amb el complement de la renovació de les altres, entre les quals volem fer esment de la Capella Clàssica Polifònica, fundada el 1940 per Enric Ribó; la Schola Cantorum Universitària, fundada el 1941 per Antoni Pérez Moya; la creació de l'Orfeó Laudate, l'any 1942 per Àngel Colomer i del Romero; la primera audició de la Coral Sant Jordi, el 1947, a Rubí, fundada per Oriol Martorell; la Coral Antics Escolans de Montserrat, creada per Leo Massó el 1948; el Cor Madrigal, fundat el 1951 per Manuel Cabero; la represa de les tasques de l'Orfeó Lleidatà, de la mà de Lluís Virgili, el 1953; i la creació, el 1956, de la Polifònica de Girona, obra de Josep Viader.

Tradició i renovació, canvi i permanència: heus ací els binomis generatrius d'una creixença ferma. I és a partir de la fermesa i bona salut de les entitats individuals i la força espiritual, tècnica i humana de llurs capdavanters, que es fa possible la recuperació col·lectiva.

Es reprèn la moguda amb els Aplecs de Sant Esteve Sesrovires (1944-1950), que en la tercera convocatòria derivaren en concurs, i els Aplecs Pasquals de l'Ametlla del Vallès (1944-1953), que eren concurs de caramelles i alhora aplec per a aquelles entitats que no volien concursar. Ambdós aplecs suscitaren el cultiu d'un incipient programa comú interpretat per les entitats assistents.

I es veu que a l'Ametlla del Vallès participaven Cors de Clavé de veus masculines i Corals i Orfeons a veus mixtes; i el 1948 s'hi va constituir l'Oficina Tècnica de Cors i Orfeons de Catalunya, que tenia la seva seu a l'Orfeó Català, i que pretenia estructurar la vida coral sobre unes bases que superessin la dispersió i l'aïllament. Tot això va fer possible la coneixença i el contacte i l'establiment de les bases per a una més àmplia articulació futura: la del Secretariat dels Orfeons de Catalunya.

Des de l'Equip Territorial de la FCEC volem fer un treball de divulgació de la nostra realitat coral col·lectiva, per tal de poder entendre millor la nostra història i estimar i assumir tot el nostre passat coral col·lectiu.

I assumint i estimant plenament el nostre ésser coral col·lectiu, estarem en disposició de poder continuar dignament l'obra musical i humana que ens han llegat els nostres predecessors. I fins i tot tenim la gosadia, que és fe i desig alhora, de creure que la seva energia espiritual ens donarà un cop de mà en els moments difícils.

És així com podem contribuir a preparar-nos per donar un nou impuls a la vida coral col·lectiva.

Josep M. Mas i Bigas
Cap de l'Equip Territorial de la FCEC

DELEGACIÓ DEL BAGES-BERGUEDÀ

Gironella, Festa de Santa Cecília

El diumenge 20 de novembre de 1994, a la vila de Gironella (Berguedà) se celebrava la Festa de Santa Cecília, patrona de la música. És una diada que té els seus orígens llunyans en la festa que des dels anys 30 celebrava en honor d'aquesta santa el cor dirigit pel músic mossèn Josep Bover. La festa, consistent en una missa cantada, va continuar celebrant-se de manera ininterrompuda fins als anys '60. I fou l'any 1981 quan va ressorgir amb el retrobament amical d'aquelles persones (dispersades pel pas dels anys i pels avatars de la vida) que havien viscut en aquell ambient musical al llarg d'aquells trenta anys. Així, a la jornada, a més de l'aspecte musical, s'hi afegia el caliu de velles amistats que es retrobaven en ambient festiu. I des de l'any 1989, amb el naixement de la Coral Estel, entre els actes no hi manca el concert de cant coral.

La festa d'enguany contava amb l'al·licient de ser dues les corals participants: la Coral Estel, de Gironella, i la Font del Fil, de Manresa. Ambdues corals comparteixen una mateixa directora, la Maria Comas Riu, i això ha fet néixer uns estrets llaços de col·laboració entre les dues entitats.

La diada va començar a 2/4 de 12 del matí amb la participació del cant coral a la missa parroquial de Gironella; la missa va acabar amb el cant ja tradicional de l'Himne a Santa Cecília, peça a 4 v.m. amb música de Mn. Lluís Romeu i lletra del pare Ramon Costa. Els actes van continuar a la mateixa església, amb un concert ofert conjuntament per les dues corals. El gran cor resultant, format per 90 veus, va oferir un concert intens i vibrant en l'execució de les 8 peces interpretades. Tot un delit de música coral!

Aquestes foren les peces que componien el repertori:

- *Regina coeli*, de J. Cererols (1618-1676);
- *Moja diridika*, cançó iugoslava d'Emil Cossetto;
- *El Rossinyol*, tradicional catalana d'A. Pérez Moya;
- *La nit de Moscou;*
- *El jovent de Sant Mateu*, sardana del músic local Josep Font Perera;
- *Cants i rialles*, de Robert L. de Pearsall (1795-1856);
- *Balaio*, popular brasilera d'Heitor Villalobos;
- *Va pensiero*, de l'òpera Nabucco, de Giuseppe Verdi;
- *Al·leluia*, del Messies, de J. F. Haendel.

L'entusiasme del públic va fer-hi afegir un parell de peces més per part dels cantaires, entre elles el popular «Amics per sempre» de Barcelona '92.

Acabat el concert els vells amics que es retrobaven en la jornada, juntament amb els cantaires de les dues corals participants, es trobaven, finalment, en un dinar de germanor, compartit en caliu de festa i amb alguna peça coral sorgida espontàniament entre plat i plat. Que duri la festa per molts anys!

Joan García
Delegat comarcal

II Gran Festa de la Cultura Popular al Bages

El proper 7 de maig se celebrarà, en el Parc de l'Agulla de Manresa, matí i tarda, la II Gran Festa de Cultura Popular al Bages.

Aquesta trobada és una iniciativa conjunta de l'Ajuntament de Manresa i de les diferents entitats de la comarca del món de la cultura popular: sardanistes, esbarts, geganters, etc. amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat.

Enguany, en aquesta festa d'àmbit nacional es comptarà amb uns convidats de talla com la Banda Filharmònica d'Amposta, la Cobla Principal de la Bisbal, la Sardanova de Santi Arisa i la Coral Polifònica de Puig-reig, entre d'altres. A més, s'organitzarà un taller d'aprenentatge de cançons catalanes que cal saber, sota la direcció de Maria Teresa Giménez, amb la col·laboració d'una coral organitzada per l'ocasió, que demanarà la participació activa de tothom. Per tant, convidem tots els cantaires a passar un dia agradable i a unir les seves veus a les dels assistents a la Festa, el 7 de maig de 1995, al Parc de l'Agulla de Manresa, al Bages, i fer que s'aprenguin aquestes cançons tan nostres.

Maria Pilar Muntaner i Spagnolo

DELEGACIÓ DEL BAIX LLOBREGAT

Un mestre, un amic

El passat dia 13 de desembre, va tenir lloc, al Teatre Maragall de Gavà, un emotiu acte d'homenatge al mestre Ramon Marcó i Cabré, fundador i director, durant trenta anys, de la Coral Sellarès. En l'esmentat acte Ramon Marcó fou nomenat –per part del consistori municipal presidit per l'alcalde senyor Dídac Pestaña, i en compliment de l'acord unànime de tots els grups polítics del consistori– fill adoptiu de Gavà, en reconeixement de la seva vàlua personal i del treball, esforç i dedicació pel desenvolupament de la música coral a la població i arreu del país.

Uns anys abans, i pels mateixos motius, l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, en sessió extraordinària, i també per unanimitat, li havia atorgat el títol d'Amic de Sant Boi.

Aquí podria fer un ampli resum del seu historial com a director de diverses entitats corals del Baix Llobregat: la Coral Sellarès, de Gavà; la Coral Renaixença, de Sant Boi de Llobregat; la Coral La Lira, de Viladecans, i diversos cors parroquials de caramelles que han gaudit, durant molt temps, del seu mestratge.

També podria estendre'm en la seva biografia. Nascut, ara fa setanta-un anys, a Duesaigües, un poblet del Baix Camp, des de la seva joventut va adoptar la comarca del Baix Llobregat com a seva.

Podria parlar i dir tantes coses d'en Ramon Marcó, com a mestre i director que ha estat d'aquest que ara escriu, que, amb les anècdotes, els records i, sobretot, l'admiració i la gratitud de vint anys d'amistat ompliria més de deu revistes com aquesta.

Però avui tan sols voldria dir que tots els qui hem tingut la joia de conèixer el mestre Marcó ara sentim una gran estimació pel cant coral, gràcies, sens dubte, al seu mestratge i al seu esforç innovador

que ha captivat tots els membres d'una generació, als quals avui ens agrada dir, a boca plena, que som CANTAIRES.

Per tant, mestre, en nom de la Delegació del Baix Llobregat, volem donar-vos les gràcies per haver dedicat més de 40 anys de la vostra vida a les nostres corals i també felicitar-vos per aquest darrer i merescut homenatge. I, ara que sou temptat a deixar la direcció de la coral Sellarès, volem dir-vos, amb respecte, allò que m'heu sentit dir més d'un cop: «Gràcies mestre!».

Joan-Enric Urpinas
Delegat comarcal

Taller per a cantaires amb lectura musical: Dido i Aeneas, *de Henry Purcell*

〈 *Assaigs:* Diumenges de 10 a 13 h.
〈 *Lloc:* Local de la Coral Renaixença (Plaça de la Constitució 6, Sant Boi de Llobregat).
〈 *Dies:* 12, 19, 25 i 26 de febrer.
〈 *Assaig general:* Dissabte 4 de març (dues sessions).
〈 *Concert:* Diumenge 5 de març, tarda.
〈 *Notes:*
- És indispensable una lectura musical fluïda.
- Preu del taller per cantaire: 2.000 pts. amb el carnet de la FCEC. 5.000 pts. per altres cantaires.
- S'ha previst una audició i conferència sobre Purcell i l'òpera.

〈 *Inscripcions:*
- Secretaria de la FCEC Tel. (93) 268 06 68.
- Delegació del Baix Llobregat Tel. (93) 654 55 20.

MusiCoral '95

Concert 4 de març
- Coral Diadema (Corbera Llobregat)
- Coral Elisard Sala (L'Hospitalet de Llobregat)
- S.C.R. Lo Llobregat de les Flors (El Prat de Llobregat)
- S.C.C. La Coloma (Esplugues de Llobregat)
- Coral La Passió (Esparreguera)
- Orfeó Enric Morera (Sant Just Desvern)

Concert 11 de març
- Coral La Passió (Esparreguera)
- Coral Heura (L'Hospitalet Llobregat)
- Coral L'Esclat (Vallirana)
- Orfeó Catalònia (Cornellà de Llobregat)
- Orfeó Vicentí (St. Vicenç dels Horts)

Concert 18 de març
- Orfeó Enric Morera (St. Just Desvern)
- Coral Sellarès (Gavà)
- Coral Contrapunt (Abrera)
- Coral Ars Nova (Martorell)
- Coral Amadeu Vives (Torrelles de Llobregat)
- Orfeó Vigatà (*) (Vic)

Concert 25 de març
- Coral Elisard Salal (L'Hospitalet de Llobregat)
- Cor de Cambra de Cornellà (Cornellà de Llobregat)
- Coral Columba (Sta. Coloma de Cervelló)
- Coral Pau Casals (Pallejà)
- Cor Jove de l'Orfeó Vicentí (Sant Vicenç dels Horts)
- Coral La Falguera (Collbató)

Concert 1 d'abril
- Coral Ferran Sors (Sant Andreu de la Barca)
- Coral Montau (Begues)
- Coral Nova (Cornellà de Llobregat)
- Coral Sant Esteve (Sant Esteve Sesrovires)
- Coral Olesa de la Passió (Olesa de Montserrat)
- Coral L'Estro Vocale (*) (Barcelona)

Concert 2 d'abril
- S.C.C. La Coloma (Esplugues de Llobregat)
- Coral Ressò (Sant Boi de Llobregat)
- Coral Diadema (Corbera de Llobregat)
- Coral Renaixença (Sant Boi de Llobregat)
- Coral Margallò (Castelldefels)
- Sant Genís (*) (Navàs)

Concert 8 d'abril
- Coral Renaixença (Sant Boi de Llobregat)
- Coral Aura (Cornellà de Llobregat)
- Coral La Vall (Sant Climent de Llobregat)
- A.C. La Lira (Viladecans)
- Coral Ferran Sors (Sant Andreu de la Barca)
- Coral Gaudeamus (*) (Figueres)

Notes:
(*) Corals d'altres delegacions de la FCEC, convidades amb motiu del 10è. aniversari dels Musicorals.
–Els concerts tindran lloc els dissabtes a les 21 h., excepte el del dia 2 d'abril (diumenge) que serà a les 18 h.

El centenari de l'emigrant

Enguany (1994) s'ha escaigut un altre centenari important: el de *L'emigrant*, la popular i emotiva cançó que amb la lletra de mossèn Jacint Verdaguer va musicar el mestre Amadeu Vives. Per bé que *L'emigrant* sigui una peça que hem vinculat a l'enyorança dels qui, per diverses raons, han hagut de marxar de Catalunya, el cert és que Amadeu Vives la va dedicar a la seva mare, morta feia pocs mesos, i al seu pare, que va morir dos anys abans. Ell mateix ens ho va explicar: «Vaig compondre *L'emigrant* en circumstàncies personals molt tristes. Estic convençut que si *L'emigrant* ha arribat a popularitzar-se ha estat perquè vaig posar-hi tanta sinceritat com emoció». Amadeu Vives només tenia aleshores 23 anys, car va néixer el 1871.

Mossèn Cinto havia escrit aquells versos, que no són precisament els millors de la seva obra, però, com el mestre Vives, els va fer endut per la tristesa, reflectida en les seves estrofes. Amb el mateix esperit, Vives, com ja hem dit, hi va posar música. Un cop acabada la composició s'adreçà al domicili de Mossèn Cinto, que vivia al carrer d'Aragó, entre la rambla de Catalunya i Balmes.

Vives elogià la lletra, que coincidia amb l'esperit de la música. Però el poeta li replicà: «Això meu no té cap mèrit. En

definitiva, la poesia és el penja-robes de la música». Tots dos eren pobres, i el sacerdot-poeta li va dir: «No us puc donar res, amic Vives». Però es va alçar de la cadira, s'adreçà a la seva llibreria i li regalà un exemplar de luxe del Quixot. Algú ha dit que Vives, en baixar l'escala d'aquella casa del carrer d'Aragó, se'n va anar a una llibreria a vendre's el llibre. I això no és cert. Perquè, a banda que ell estimava els llibres i sobretot el que mossèn Cinto acabava de regalar-li, jo que he estat dia a dia al costat del mestre Vives durant dos anys –del 1929 al 1931– puc assegurar que aquell exemplar ell el tenia curosament guardat en lloc preferent de la seva biblioteca.

L'emigrant fou cantat per primera vegada el 8 d'abril de 1894 pel cor de veus masculines de l'Orfeó Català, en el seu petit local del barceloní carrer Dufort. La construcció de Palau de la Música Catalana no s'iniciaria fins al 1905, o sigui onze anys després. El passat diumenge dia 16 d'octubre, es va celebrar a Collbató, on Vives va néixer el 18 de novembre de 1871, el dissetè aplec de corals amb la participació de les del Baix Llobregat: el Bruc, Sant Vicenç dels Horts, Esparreguera, Olesa de Montserrat, Vallirana, Torrelles, Corbera, Santa Coloma de Cervelló, Cornellà, Sant Climent, Esplugues, Pallejà, Sant Boi, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Just, el Prat, Castelldefels, Martorell; un aplec que s'inicià al matí amb una cercavila i culminà amb el cant comú de més de 300 cantaires, que interpretaren, conjuntament, *L'emigrant* i *El cant del poble,* himne compost pel mestre Vives el mes d'abril de 1931.

Foren uns actes emotius i eminentment populars, obra de l'alcalde de Collbató, Andreu José, i de l'activíssima regidora de Cultura d'aquell Ajuntament, Mercè Fernández, i l'entusiàstica i també eficaç col·laboració de la coral La Falguera, de Collbató, que dirigeix Jordi Sacases. Un poble que honora els seus grans homes és digne de respecte i d'admiració. Collbató, al peu de Montserrat, és un d'aquests pobles de la nostra Catalunya, que malgrat les pitjors circumstàncies sempre s'ha mantingut fidel a les seves arrels.

Josep M. Lladó
«El temps que no passa»
(publicat al diari Avui)

DELEGACIÓ OSONA-RIPOLLÈS

Reunió de directors a Vic: «Allò que la pluja s'endugué».

La reunió de directors convocada per al dissabte 15 d'octubre a la Sala de Consellers de l'Ajuntament de Vic, a la qual s'esperava que n'assistissin una trentena de tot Catalunya (un mínim de 3 per cada delegació), només va convocar: els components de l'Equip Tècnic amb el senyor Enric Navàs al capdavant, el Cap de l'Equip Territorial, el Cap de Publicacions, el Delegat de les Comarques Meridionals i dues persones més que no eren del Consell (el senyor Xavier Solà, director de la Coral Canigó, de Vic, que hi assistia en qualitat de Conseller de Música de l'Ajuntament, i la senyora Teresina Maideu, directora de la Capella de Santa Maria de Ripoll).

A la reunió es va parlar, –i ara, només faltaria!–, del fracàs de la convocatòria i hi van sortir temes relacionats amb l'actuació coral, com per exemple la implicació dels ajuntaments de ciutats grans en l'organització i finançament de concerts i cicles corals, el servei de partitures de la FCEC, la monotonia dels aplecs comarcals, la necessitat de noves propostes d'actuació i de noves fórmules d'aplegar-se, etc.

Abans de cloure's la sessió, pels voltants de les vuit del vespre, l'Ajuntament va convidar els presents a pastes i vi dolç. Ah!, i vam comentar que el diumenge abans hi havia hagut a Reus una Jornada de Descoberta de Repertori de tema Nadalenc dirigida per Xavier Cervera, a la qual havien concorregut 36 directors!!! I vam pensar que els directors potser es mouen més per actuar o aprendre a actuar que no pas per parlar-ne. Serà qüestió de ser més sensibles a les lleis de l'oferta i la demanda o vèncer les ambigüitats amb unes formulacions més clares i més assegurades d'haver arribat als destinataris de les convocatòries. Serà oportú de reflexionar-hi i treure'n les conclusions adients.

Tot amb tot, i no ha de ser cap excusa, l'aiguat que va caure el dilluns d'aquella mateixa setmana va fer molt de mal.

XXIV Aplec Coral a Castellterçol

El diumenge 13 de novembre va tenir lloc a Catellterçol el XXIV Aplec de la nostra delegació. L'organització va anar a càrrec de la Coral Castellterçol, que s'hi va abocar amb tot el seu enginy i el seu demostrat bon fer.

Tota l'activitat del matí va tenir lloc a les dependències de l'antiga fàbrica ANLA. Ens van rebre a partir de dos quarts de deu i ens van servir coca i xocolata desfeta, que vam poder prendre a les tauletes adossades a tot el voltant de la sala on vam fer l'assaig. Allà a un quart d'onze vam començar a fer tècnica vocal sota les instruccions del mestre convidat per a aquesta ocasió, en Manuel Cabero. Després vam passar força estona en l'*Himne a Prat de la Riba*. L'assaig del cant conjunt va ser força feixuc i sense cap descans. Fixeu-vos que vam haver de repassar totes aquestes peces: *Nadal* i *Bressol de Nadal* de Baltasar Bibiloni, *El Cant dels ocells* d'Enric Ribó, *El rústec villancet* i *El cant de la senyera* de Lluís Millet, *La pastora Caterina* i *El pardal* d'Antoni Pérez Moya. És ben cert que ens va faltar temps per poder fruir veritablement de la música, puix que ja sabem que un assaig pot esdevenir una activitat molt àrdua. Hi vam poder aprendre una variada gamma de possibilitats interpretatives i un bon repertori de matisos.

Cap allà a tres quarts de dues vam anar a dinar en un dels menjadors del complex residencial i esportiu de Mas Badó. Alguns van optar per portar-se l'entrepà o la carmanyola, i no hi va haver gaire temps de poder fer sobretaula.

A dos quarts de cinc estava previst que comencés el concert, car l'església havia d'estar disponible per al culte a les set. Aquest fet va ocasionar que haguéssim de fer les coses força pressionats pel temps. I creiem que un aplec ha de poder tenir un caràcter més festiu i relaxat, encara que en aquesta ocasió ja sabíem d'entrada que la cosa havia d'anar així. Van actuar soles les agrupacions corals següents:

–Coral Camprodon, dirigida per Margarida Guardiola, que debutava perquè va haver de substituir d'emergència els directors titulars. Va interpretar: *Oh, nit im-*

mensa, de Haydn, i la popular catalana *Tornaré*.

–Coral La Violeta, de Centelles, dirigida per Josep M. Mas. Va cantar: *La meva amor*, de Geoffray, i *Verde mar de navegar*, popular de Maracatú i arranjada per Capiba.

–Coral L'Arpa, de Taradell, dirigida per Benet Camps. Interpretà: *Signore delle cime*, de Di Marzi, i *Copeo matancer,* de Bibiloni.

–La Capella de Santa Maria de Ripoll,dirigida per Teresina Maideu. Va cantar la popular eslovaca *Prídi Ty Suhajko*, harmonitzada per Heinz Lau, i *Resonet in laudibus*, de Gallus.

–L'Orfeó Vigatà, sota la direcció de Josep M. Mas, va oferir el bolero portoriqueny, de Noél Estrada amb arranjaments de Angel Mattos fill, *En mi viejo San Juan* i la popular d'Israel *Ya ba bom*, harmonitzada per Goldman.

–Va cloure la primera part la Coral Castellterçol que, sota la direcció de Joan Miró, va interpretar l'Anònim del segle XVI *Amor que tens ma vida*, i, sota la batuta de Domènec Miró i adaptada per ell mateix, la *Pabordessa*, de Bolling.

A la segona part, el conjunt format pels cantaires de les corals ja esmentades, més alguns cantaires de la Coral Bisaura, de Sant Quirze de Besora, i de la Coral La Veu, de Sant Hipòlit de Voltregà (corals que dirigeix el mestre Josep Cruells), es va disposar per interpretar el Cant Comú. Val a dir que s'ha mantingut, per acord majoritari pres per l'equip de representants de la delegació, el criteri que només cantaria el cant comú qui hagués participat en l'assaig del matí. Com a distintiu els organitzadors havien preparat unes carpetes amb material informatiu i divulgatiu de l'interès de la vila i la seva contrada, a més d'un bolígraf commemoratiu i un *pin* d'aniversari. El conjunt va estar constituït per uns 150 cantaires que, sota la direcció de Manuel Cabero, van oferir a l'auditori, que gairebé omplia la nau central de l'església, les peces que havien preparat a l'assaig del matí i durant els dos *Diumenges Cantant*, dels quals ja heu tingut notícia per les informacions aparegudes a la revista.

Fets els parlaments de consuetud –el senyor batlle havia vingut al matí a la sala d'assaig a donar-nos la benvinguda i a desitjar-nos bona feina i remembrança, i a agrair-nos l'estrena de l'*Himne a Prat de la Riba*– i lliurats que foren els obsequis i els records materials del nostre XXIV Aplec Coral a cadascuna de les entitats participants, cloguérem l'actuació amb *El cant de la senyera*. I, a lloure, ens adreçàrem a la Casa-Museu Prat de la Riba on estrenàrem l'*Himne* a la seva llaor. I entonàrem el comiat fins a reveure.

Reunió de Delegació a Vic

L'altra acció que hem de comentar és la reunió de l'equip de representants de les entitats de la nostra delegació, que va tenir lloc a la seu social de l'Orfeó Vigatà el dissabte 17 de desembre a les 5 de la tarda.

S'hi va fer la valoració del XXIV Aplec. Vam parlar de la conveniència de formar un petit comitè de tres persones, un tècnic, un administratiu i un comunicador, per tal de generar recursos i dinamitzar la vida de la nostra delegació. En Benet Camps va portar un programa informàtic on té referenciades unes set mil partitures; en una propera ocasió mirarem de poder-lo provar en un ordinador adequat. La Paquita Forn, representant de la Coral La Violeta, de Centelles, es va encarregar de prendre apunts i de redactar l'acta de la reunió. Vam informar que la Coral Cerdanya Canta, de Puigcerdà, que dirigeix la M. Carme Ramon, està disposada a organitzar el proper *Diumenge Cantant* que celebrarem a Puigcerdà el dia 5 de març del '95. L'Aplec, que serà el XXV, i precisament en l'any del 150è. aniversari del naixement de Jacint Verdaguer, serà organitzat per la Coral L'Arpa, de Taradell, i l'hem datat per al diumenge 7 de maig del 95. Hom hi preveu una actuació extraordinària per commemorar l'Any Verdaguer, i estem estudiant una experiència semblant a la dels *Rombes Corals* que muntàrem el '94. Hom apunta que seria una novetat i motivaria més fer *Rombes* amb cors d'altres demarcacions, puix que en els àmbits reduïts en què ens movem i després de vint-i-cinc anys de coneixences, estem entrant en una espècie de monotonia que cal acolorir d'alguna manera.

Secretaria administrativa de la delegació Osona–Ripollès

DELEGACIÓ PENEDÈS - ANOIA - GARRAF

En el comiat d'en Josep-Anton Casas i Vidal

«El cant coral català plora la mort prematura de Josep-Anton Casas». Així encapçalava la premsa vilafranquina la cruel nova de la mort d'aquest recordat company, i és ben cert que la seva desaparició, esdevinguda en un moment d'esplèndida maduresa de la seva existència, ha colpit tot el món coral català.

Josep-Anton Casas

Efectivament, la trajectòria vital d'en Josep-Anton Casas és indestriable de la seva dedicació a la música coral del nostre país. De molt jove, ja va entrar a formar part de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca, i quan encara no havia complert els vint anys fou un dels fundadors de la coral infantil *L'espinguet*, entitat de la qual esdevindria director, ànima, motor i símbol fins al darrer moment, al llarg de quasi trenta anys de dedicació totalment desinteressada. Entremig, múltiples activitats de tot caire dins el món coral: fundador i director de corals infantils i juvenils a Vilafranca i comarca, director de la coral Amics del Cant, de la Múnia, instructor de cursos de direcció coral (Manresa, Montserrat, Vilanova i la Geltrú, etc.), sense oblidar la seva col·laboració amb diferents cors, la seva participació en multitud d'actes corals col·lec-tius,

el seu pas pels equips directius de les federacions corals (CJC, FCEC), i sobretot la seva tasca com a fundador i responsable del Secretariat de Corals Infantils de Catalunya (SCIC), durant més de vint anys.

A tots aquests llocs és recordat com una persona enamorada del cant i de Catalunya, dotat d'una gran vitalitat i energia, capaç d'encomanar l'entusiasme i la joia de viure a tots els qui l'envoltaven, rigorós en el seu treball i en els projectes col·lectius. La seva frase: «Crec en la música com una esperança en el devenir de l'home» ha estat de fet el lema de la seva actuació, en haver posat les seves qualitats i coneixements al servei de la sensibilització i educació musical dels infants, i en haver participat a través del cant coral a la cultura i la construcció del nostre país.

El buit que ha deixat és insubstituïble. Tenim però el seu record, el seu coratge i el seu exemple, que ens ha d'ajudar a seguir treballant en allò que tant estimava: el cant coral i Catalunya.

Xavier Cervera
Membre del Consell Directiu de la FCEC
Director de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca

El dia 5 de desembre ens assabentàvem d'una notícia ben trista: el Josep-Anton Casas ens havia deixat.

La delegació de la FCEC del Penedès–Anoia–Garraf està de dol, sobretot a Vilafranca del Penedès, on dirigia la coral infantil *L'espinguet* i cantava a l'Agrupació Polifònica de Vilafranca, i a la Múnia, on havia dirigit la coral d'aquesta població.

Els amants de la música de Vilanova i la Geltrú també vam tenir ocasió de tractar-lo durant el temps que va ser director de cant coral del Conservatori de Música. Ell encomanava als alumnes el seu entusiasme, les seves classes eren didàctiques, sempre s'hi aprenien coses noves i al seu costat es gaudia de la música de debò.

Tota la delegació el tenim ben present de quan se celebraven els aplecs, les trobades o els caps de setmana, on cada vegada retrobàvem cares conegudes de cantaires i directors. Tots els qui vam tenir la sort de compartir l'enyorat Josep-Anton vam poder conèixer una persona d'una gran humanitat, sempre actiu i entusiasta. El dia de l'enterrament va quedar ben palesa l'estimació que tothom sentia per ell.

Des d'aquestes pàgines volem fer arribar el més sentit condol a la seva família i a tots els qui l'estimaven.

Delegació de la FCEC del Penedès–Anoia–Garraf

Descoberta de repertori a Vilanova i la Geltrú

El passat dia 19 de novembre, i organitzat per l'Orfeó Vilanoví com a coordinador de la delegació Penedès–Anoia–Garraf, va tenir lloc, a la Sala d'Actes de les Caves Jaume Serra de Vilanova i la Geltrú, un Seminari de Descoberta de Repertori sota el tema de «Noves cançons de Nadal». El seminari va aplegar un bon nombre de directors i cantaires, i durant les quatre hores i escaig que va durar s'hi van treballar divuit de les 29 obres que hi havia previstes. De les onze que quedaven es va donar una molt bona explicació tècnica de cara als directors.

El ponent d'aquest seminari va ser en Xavier Cervera, director de l'Agrupació Polifònica de Vilafranca, que va presentar un escollit repertori que va estar molt ben rebut per tots els assistents. Tots vam passar una tarda molt agradable gaudint del cant i la música i aprenent molt sobre els compositors que en Xavier Cervera ens anava fent descobrir.

Tot plegat una tarda molt ben aprofitada per tots els participants, els quals, tot just acabar, ja estaven pensant a incorporar en el seu repertori alguna de les cançons que ens havien estat presentades.

Cap de Setmana Cantant

L'Orfeó Vilanoví, com a delegat de la FCEC de la zona Penedès–Anoia–Garraf està preparant el Cap de Setmana Cantant adreçat a les corals d'aquesta delegació.

El Cap de Setmana Cantat se celebrarà els dies 11 i 12 de març de 1995, a la casa de colònies «El pinar», de Canyelles. Les sessions aniran a càrrec de la directora del cor jove de l'Orfeó Català, senyora Conxita García.

Les corals de la delegació rebran informació per tal de conèixer els detalls d'aquesta activitat.

Un premi

En la darrera edició d'aquesta revista llegíem una notícia molt grata: l'atorgament del premi honorífic «a la trajectòria en el camp de la cultura popular» a en Manuel Cervera, ben conegut de tota la Delegació.

El felicitem molt efusivament per aquest premi, per altra banda ben merescut, i desitgem que per molts anys pugui seguir treballant per la cultura del nostre país.

Jordi Torrents
Orfeó Vilanoví, delegat comarcal

DELEGACIÓ DEL VALLÈS

En la reunió del mes de novembre de 1994 ens vam reorganitzar per tirar endavant la delegació. Hi vam preveure la jornada de tècnica vocal impartida per en Sergi Riera i realitzada a Terrassa el diumenge 15 de gener passat.

Maig: Musicorals '95

Al moment de fer la crònica hi ha confirmades les dates següents:

–dissabte 14, Castellar del Vallès (tarda i nit); diumenge 15, Terrassa (tarda).

De tot el que vam parlar a la reunió, a part d'aquests actes programats, voldríem destacar el fet de la intenció que tenim de potenciar el «carnet del cantaire», tot donant-li vida i utilitat.

Totes aquestes fites són les que ens hem marcat com a Delegació per tal de recuperar l'activitat que hi havia anteriorment, així com també recuperar la comunicació entre les entitats corals de tota la comarca.

Carles Llongueras
Delegat comarcal

DELEGACIÓ «TERRES DE LLEIDA»

La nostra delegació està formada per una cinquantena de corals, dividides en tres zones: zona Llevant, zona Ponent i zona Nord.

A la zona de Llevant es troba la delegació «Terres de Lleida», ubicada a la població de Verdú.

Verdú es troba al sud-est de la comarca de l'Urgell. Hi porta una carretera que arrenca de la comarcal 240 (Montblanc-Artesa de Segre). El poble és envoltat per una xarxa d'antics camins que comuniquen Verdú amb els pobles veïns. L'origen d'aquests camins ve de facilitar l'accés de persones, carruatges i bestiar a l'antiga fira de Verdú. Les parets de marge que els delimiten servien per canalitzar el pas del bestiar; avui ordenen turonets i petits fondals on es conreen ametllers, oliveres, cereals i vinyes.

El paisatge del seu terme sedueix per la seva simplicitat i per la llum intensa de les terres planes.

L'activitat dels tallers de cantaires atreu l'atenció dels forasters.

La seu de la delegació lleidatana, cedida desinteressadament per l'Ajuntament de la vila, es troba al Castell de Verdú, i un document de l'any 1081 explica com es va fer la cessió d'aquest castell, junt amb el terme de Verdú, a Guillem Bernat i la seva muller Beatriu, per part d'Arnau Company i la seva muller Guilla.

Guillem IV de Cervera, conseller reial, va vendre el feu de Verdú al Monestir de Poblet, per sufragar les despeses de la quarta croada a Terra Santa.

El nucli inicial del poble es va crear al voltant del castell.

Les places, els carrerons, el firal, les cases pairals de sòlida construcció de pedra acompanyen els edificis més destacats i són un marc adient per l'activitat artesanal dels cantirers i ceramistes.

L'estat de conservació del castell és bo i actualment està en fase de restauració.

La seva torre cilíndrica de 25 metres d'alçada, construïda el segle XII, i la del campanar particularitzen la silueta de la vila.

El castell va originar un nucli de la vila; en els primers temps va tenir una funció defensiva i posteriorment, sota el domini del monestir de Poblet, va ser residència habitual dels abats quan s'estaven a Verdú.

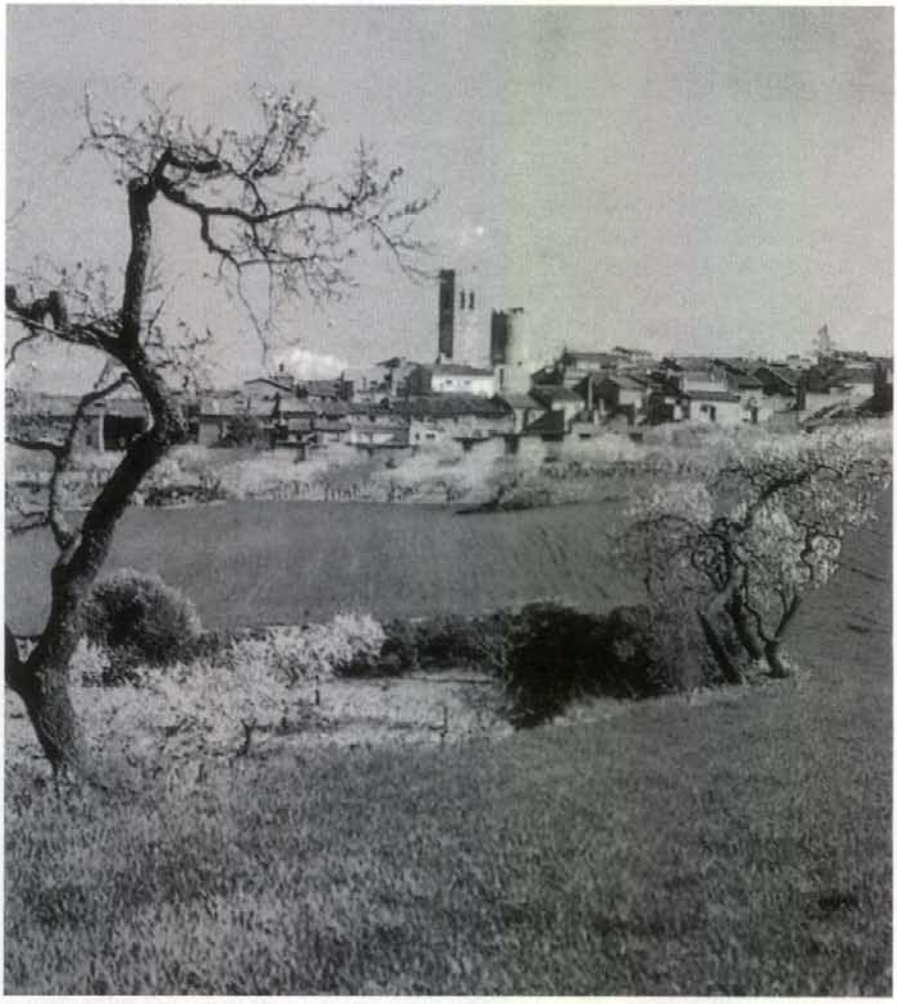

El castell de Verdú

L'entrada principal del castell té gravat l'escut de l'abat Porta i dóna pas al pati d'armes. A la planta superior es troba la sala de recepcions anomenada Sala de l'abat Copons, bon exemple del gòtic civil català. La planta del mig, d'arcs apuntats i voltada d'espitlleres, era usada per a tasques agrícoles. A sota hi ha el celler i un molí d'oli.

Situada a la vora del castell, l'església parroquial de Santa Maria va ser edificada a partir del segle XIII i correspon a la transició del romànic al gòtic.

Dins d'aquest meravellós marc artístic els membres de l'equip de la delegació «Terres de Lleida», compost per nou membres, els quals pertanyen a les tres zones citades anteriorment, ens hi reunim un cop al mes per tractar els diversos temes i activitats que es desenvolupen al nostre territori.

Tanmateix, el nostre equip intenta la unitat de totes les zones i dels cantaires que hi pertanyen, procurant atendre tothom de la manera més eficaç i cordial, dins de les nostres possibilitats.

Aquesta tasca ens encoratja per tirar endavant el nostre treball, conscients que és un treball en pro de la nostra cultura, que no en va és part de les nostres arrels com a persones i com a poble.

Si en alguna ocasió voleu visitar la nostra seu, fer una visita al poble, als seus monuments i als terrissaires que fan famosa la població per la seva ceràmica característica, no dubteu en fer-nos-ho saber i us rebrem amb molt de gust.

Rosa Vendrell / Consol Calafell / Teresa Oliva
Membres de l'equip de treball de la delegació «Terres de Lleida»

Coral d'Avui

Estada d'una coral ucraïnesa a Agramunt

Durant una setmana, del 22 al 29 d'agost, els components del cor Svitoch, de la ciutat ucraïnesa de Kiev, convisqueren amb famílies agramuntines.

El Cor Svitoch arribava el dilluns 22 d'agost a la plaça del Mercadal, cap a les tres de la tarda. Amb la seva arribada s'iniciava un nou intercanvi esperat per tots els components de la Coral d'Avui, ja que aquest és el segon que realitzen d'aquestes característiques; el primer el van fer ara fa cinc anys amb la coral txeca Brenensky Divci Sbor, de Brno. Acte seguit de la seva arribada, els components del cor ucraïnès, format per una quarantena de cantaires, van ésser distribuïts per les cases dels membres de la Coral d'Avui. A mitja tarda se'ls va oferir una petita recepció a la sala de plens de l'Ajuntament, on el senyor Josep Huguet, com a alcalde de la vila, els va donar la benvinguda.

Durant l'estada a Agramunt se'ls va programar tot un seguit d'activitats culturals per a donar-los a conèixer el nostre país. Visitàrem el Monestir de Vallbona de les Monges, Verdú, Montserrat –on pogueren escoltar l'escolania–, Barcelona i el Monestir de Poblet.

La seva música va ser amplament coneguda i difosa per les nostres contrades a través dels cinc concerts que van realitzar a les poblacions de Linyola, Balaguer, Bellpuig, Agramunt i Artesa de Segre. A la nostra vila el concert es va fer el dissabte 27 a la nit, al temple de Santa Maria, davant un públic molt nombrós. Sota la direcció d'en Mstyslav Yurchenko interpretaren un selecte i variat repertori de cançons tradicionals ucraïneses, –sacres i folklòriques– en una actuació estructurada en diverses parts que van ser protagonitzades pels diferents membres del cor, la qual va ser molt admirada i aplaudida pel públic.

Dilluns al matí marxaren cap al seu país. El comiat fou molt emotiu. Amb l'últim adéu finalitzava aquest intercanvi on, malgrat les dificultats idiomàtiques,

es van arribar a establir llaços d'amistat que es renovaran en la visita que la coral agramuntina farà a la ciutat de Kiev el proper estiu, si tot va bé.

Concert de Nadal

El dia 26 de desembre la Coral d'Avui i la infantil Bon Cant realitzaren el seu tradicional Concert de Nadal al temple de Santa Maria d'Agramunt, a la una del migdia.

La Coral d'Avui
Agramunt

amb Víctor Rebasseda, l'actual director, la nostra coral ha assolit una gran qualitat.

Actuacions

–Caixa de Pensions III Concurs de Corals (1989)
–Caixa de Pensions IV Concurs de Corals (1990)
–Participació des dels seus inicis a les Trobades de Corals del Districte de l'Eixample.
–Recital al Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona 1992.
–Trobada de Corals de tot Barcelona al Gran Teatre del Liceu.
–Participació, junt amb altres corals, a la cantada de corals del dia 24/11/94 a la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels.
–Cantades a les festes genuïnes del casal:
–Recital Nadalenc
–Festa de Sant Jordi
–Cloenda dels cursos

Coral l'Eixample

Coral Casal de l'Eixample

Heus aquí unes petites notes de la trajectòria de la Coral Casal, de l'Eixample.

Fou fundada l'any 1986, quan el Casal iniciava la seva singladura com a entitat. Ha anat creixent a través del temps en membres i qualitat.

Avui el nombre de cantaires és de 45, i

Coral Nit de Juny

Dies 14, 15, 16 i 17 d'octubre de 1994

La Coral Organum de Cracòvia (Polònia), amb qui vam compartir un enriquidor intercanvi als anys 1990 i 1991, va celebrar el seu 25è. aniversari.

Vam ser-hi convidats, juntament amb

altres corals d'arreu d'Europa, que com nosaltres havien compartit música i vivències amb ells. Un cop reflexionat degudament, pensàrem que una delegació de la Coral Nit de Juny, de Palafrugell, havia d'assistir-hi i, malgrat la dificultat que suposa un desplaçament a la bonica ciutat polonesa en tants pocs dies, vam assumir el repte i quatre persones, en representació de la resta, emprenguérem el camí en avió, via Viena, per continuar posteriorment en tren fins a Cracòvia. Fou una odissea de catorze hores, ja que travessar Eslovàquia i part de Polònia, malgrat els canvis operats en aquells països, és encara una aventura.

Un cop allà, vam reafirmar la gran hospitalitat dels amics polonesos i gaudir de l'emotivitat dels actes commemoratius d'aquest 25è. aniversari, plens de bona música, actes religiosos i institucionals en els quals Catalunya fou present amb pregàries i discursos en la nostra llengua.

Tot i les vicissituds econòmiques que encara suporten aquella gent, l'acollida mostrada va fer que ens sentíssim com a casa i fou una mostra del fet que amb pocs recursos es poden fer grans coses, sempre que hi hagi entusiasme.

Coral Nit de Juny
Palafrugell (Baix Empordà)

Actuacions de la nostra coral realitzades durant el passat mes de desembre:
24/12/94: Missa del Gall a Llofriu.
26/12/94: Concert de Sant Esteve a l'Església de Palafrugell amb la coral infantil Els Virolets, a les 12 del migdia.

Coral Sant Sadurní

Èxit de la Coral Sant Sadurní en el concert de Nadal, commemoratiu del XX Aniversari. La interpretació del *Glòria* de Vivaldi hi va convocar prop de 500 persones

Havia de ser un vespre especial en l'«especial» dia de Nadal. El motiu s'ho valia: se celebrava el vintè aniversari de la Coral Sant Sadurní. Ningú no es volia perdre la gran festa i per aquest motiu l'església parroquial de la vila es va omplir de gom a gom. Gairebé 500 persones, un «rècord» absolut per al ja tradicional concert de Nadal de la coral.

En aquest «menú» de Nadal, ple de bona música, les tradicionals nadales van ser l'aperitiu adequat per anar fent gana. El plat fort arribaria després de la mitja part. Era la interpretació, per primera vegada, del «Glòria» de Vivaldi. Tot un repte, com assenyalava en el programa de mà, el director de la coral. Acompanyats per l'Orquestra de Cambra Eduard Toldrà, de Sabadell, i per solistes de trompeta, oboè i espineta, la Coral Sant Sadurní va fer una correctíssima interpretació d'aquest clàssic del barroc italià. La coral també va comptar amb el reforç de cantaires amics i amb la destacada intervenció de dues sopranos solistes, Montserrat Piñol i Lluïsa Torner. El públic va rebre la interpretació d'aquesta obra amb entusiasme i una molt llarga ovació. La Coral Sant Sadurní havia aprovat l'examen amb nota.

La vetllada musical va acabar amb tres nadales: «Si el món és ple de gebre» de Bach, dirigida per Ramon Oliver, i «Allà dins una cova» i «El rústec villancet», sota la batuta experimentada del fundador i ex-director de la Coral Sant Sadurní, Manuel Cervera.

Després del concert, a la sala d'assaig de la Llar, els components de la coral i un bon nombre d'amics i simpatitzants celebraven amb una copa de cava l'èxit aconseguit i es lliurava al director Ramon Oliver una reproducció en ceràmica d'una partitura significativa, amb una frase d'agraïment per la seva dedicació.

Extret de: «El 3 de vuit»
divendres, 30 de desembre de 1994

Coral Sellarès

El passat dia 13 de desembre, a les 22 hores, se celebrà al Teatre Maragall de Gavà (Baix Llobregat), l'acte d'homenatge al Mestre Ramon Marcó i Cabré.

Inscrit dins el conjunt d'actes del pregó de les Festes d'Hivern de Gavà, organitzat per l'Ajuntament de la vila i promogut per la Coral Sellarès, es va retre l'homenatge a qui, per la seva dilatada tasca de recerca i conreu de la música coral, s'ha fet creditor de l'honor del públic reconeixement dels seus cantaires i conciutadans.

L'Orfeó Badaloní crida a la solidaritat

La situació

L'Orfeó Badaloní pot arribar a ser expulsat del local on té la seva seu social des de l'any 1972, per cessió de la badalonina família Ribó, que havia exercit al llarg de la història de l'entitat un lloable i significatiu mecenatge. Unes dades per il·lustrar-ho:

Unes dades històriques

–6 de març de 1921. Es crea l'Orfeó Badaloní. El primer director és el mestre Antoni Botey. El primer concert se celebra el 29 de juny del mateix any. Des dels inicis l'Orfeó Badaloní compta amb local social propi: l'entitat nacionalista badalonina «Gent Nova» cedeix al nou Orfeó la pròpia seu.

–25 de febrer de 1923. Se celebra la festa de la benedicció de la Senyera de l'Orfeó Badaloní. Els padrins són Jaume Ribó i Sayol i esposa. La cerimònia té lloc a l'església parroquial de Santa Maria; oficia la missa el Dr. Carles Cardó, canonge de la Seu de Barcelona. Assisteixen a l'acte, entre d'altres personalitats, el President de la Mancomunitat de Catalunya, Josep Puig i Cadafalch i el mestre Lluís Millet.

–27 de gener de 1924. Jaume Ribó i Sayol és elegit president de l'Orfeó Badaloní. La seva labor dura pocs mesos: l'Orfeó és clausurat el 24 de setembre del mateix any per la Dictadura de Primo de Rivera.

–20 d'abril de 1930. Dimitit el dictador, l'Orfeó reprèn la seva labor: segueix al capdavant de l'Orfeó Badaloní Jaume Ribó i Sayol.

–23 de desembre de 1934. L'Orfeó celebra un acte d'homenatge a Jaume Ribó i Sayol, que és nomenat President Honorari, «en estima i reconeixement del seu altruisme». Francesc Ribó i Aràbia –fill de Jaume Ribó– n'és vice-president.

–Març de 1948. Des de la victòria de les tropes franquistes, l'any 1939, l'Orfeó és clausurat. Els seus béns són requisats pel «Departamento de Recuperación» i el local desmantellat com a trofeu de guerra. Accedir a la reclamació de legalització suposaria, per part de les autoritats municipals franquistes, retornar-li el patrimoni de l'Orfeó Badaloní lliurat a unes entitats i a uns particulars addictes al règim. Tot hauria resultat més fàcil si l'Orfeó hagués cedit a les pressions per integrar-se a «Educación y Descanso», secció de «Coros y Danzas». Per aconseguir el permís d'obertura, l'Orfeó confia en les gestions de Francesc Ribó i Aràbia, per la seva reconeguda personalitat, el qual es desplaça a Madrid per fer gestions que permetin remoure l'expedient en organismes oficials superiors.

–27 d'octubre de 1948. Per fi s'aconsegueix la legalització. Ja és prou de conservar el nom –en lloc del d'«Orfeón Badalonés» com s'exigia–, tot i haver-lo d'escriure entre cometes. L'Orfeó lloga el local del «Coro de Marina», a la Rambla –perdó, «Paseo del Caudillo», 11. La sala aviat resulta insuficient.

–18 de novembre de 1972. Francesc Ribó i Aràbia inaugura i cedeix el Casal on fins ara acull l'Orfeó Badaloní «com a homenatge i a la memòria del seu pare Jaume Ribó i Sayol».

Una sentència condemnatòria

–30 de setembre de 1994. L'Orfeó Badaloní rep la sentència pronunciada pel Jutjat de 1ª Instància núm. 3, a la demanda interposada per Immobiliària Badalonina S.A. de la qual és gerent el gendre de Francesc Ribó i Aràbia –que al cel sia. La sentència és contrària a la continuïtat d'ús dels locals per part de l'Orfeó Badaloní: es basa en l'incompliment de «la prohibición de subarrendar o ceder el uso del local a terceras personas», interpretant que així fou pel fet que l'Orfeó va deixar celebrar uns exàmens a la seva sala d'actes a l'Escola d'Idiomes FIAC, tot i no rebre'n cap compensació econòmica, sols exercint una bona relació de veïnatge a la qual corresponia la FIAC cedint a l'Orfeó l'ús puntual de les seves aules com a vestidors per a les sessions de teatre i d'esbart, a causa de la insuficiència d'espai en el local de l'Orfeó.

La sentència condemna l'Orfeó que «en el plazo de quince días deje la finca que ocupa libre, vacua y expedita a disposición de la actora con apercibimiento de lanzamiento si no lo verifica con expresa imposición de costa a dicha parte demandada». La sentència indica que es pot interposar recurs d'apel·lació en el termini de quinze dies per la seva resolució per l'Audiència Provincial de Barcelona, cosa que immediatament s'ha fet.

Actualment, l'Orfeó està pendent de la sentència definitiva mentre l'apel·lació permet un marge de temps més ampli (alguns mesos) que no els quinze dies a què comminava la sentència.

Evidentment, no és aquest el cas de requisició de local –mai més no retornat– que va sofrir l'Orfeó per part del règim franquista, l'any 1939: allò fou una represàlia política, això és un acte de cobdícia, de rapacitat econòmica.

Crida a la solidaritat

L'Orfeó Badaloní és una entitat sense afany de lucre, que té com a única finalitat la difusió del cant coral i de contribuir a elevar el nivell cultural de la seva ciutat i del país. De cap manera no pot merèixer una sentència semblant, i menys en profit d'interessos privats contraris a la voluntat de cessió del local per part del mecenatge de la família Ribó, per raons legals que puguin ser adduïdes.

Per això, a través de la revista **a quatre veus**, ens adrecem a totes les entitats corals demanant la vostra solidaritat amb l'Orfeó Badaloní en la defensa dels nostres drets morals de conservar la seu social i de garantir la continuïtat de la labor cultural i cívica que des de fa prop de 75 anys venim realitzant.

Tenim la intenció d'aconseguir un important aplec de cartes de solidaritat, tant d'entitats culturals i cíviques badalonines com d'entitats corals del país, a fi d'aportar-les totes davant l'Audiència Provincial per tal d'aconseguir una sentència equànime, finalment favorable. Gràcies per endavant!

La nostra adreça és:
ORFEÓ BADALONÍ
C/. Lleó 19-21 – 08911 BADALONA
Telèfon i Fax: (93) 384 37 13

Orfeó Vicentí del Centre Catòlic
Sant Vicenç dels Horts

Els cantaires de l'Orfeó Vicentí hem acollit, els dies 8, 9 i 10 del desembre passat, els components de la Coral Polifònica Piloñesa de Infiesto (Astúries) en un intercanvi de cultura musical i convivència a les nostres llars i al nostre entorn. També ha servit per mostrar als visitants una part de la realitat ambiental i urbana, amb una breu visita a punts concrets de casa nostra: Barcelona, Montserrat, Colònia Güell...

L'experiència va ser d'allò més enriquidora i esperem tornar-los la visita els dies 28, 29, 30 d'abril i 1 de maig vinent, si a Déu plau.

També com cada any, el dia 26 de desembre a les 7 de la tarda i a l'església Parroquial de Sant Vicenç Màrtir, vam celebrar el tradicional concert de Nadal, en el qual per primera vegada participaven conjuntament les tres corals del Centre Catòlic, és a dir: Coral Xerinola, Coral Jove de l'Orfeó Vicentí i Orfeó Vicentí.

Jaume Nasans
Orfeó Vicentí

Les trobades-taller del SCIC

Com cada any, el Secretariat de Corals Infantils de Catalunya organitza la trobada, la XXVIII edició, però, proposa un model nou que ens ha semblat bo d'experimentar.

La idea va sorgir de la necessitat de crear un model interessant per tots els tipus de cor que conviuen en el SCIC (pretensió no gens fàcil) i, partint d'aquesta diversitat dels grups, es materialitzà en la forma de tallers. Així, vam plantejar tres tallers per al grup de grans i dos per als mitjans, de diferents nivells i estils. Cada coral ha triat el taller més apropiat per al seu grup i participaran en una de les dotze trobades repartides arreu del territori català, on es treballaran quatre o cinc dels tallers amb uns 70 nens per cadascun d'ells. Aquest model permet un treball concret d'unes cançons adequades a la coral, amb directors qualificats que oferiran propostes interessants tant per als nens com per als directors. Comptem amb un responsable per cada taller (Pep Prats, Poire Vallvé, Xavier Puig, Mireia Barrera i Pep Surinyach) i molts d'altres directors per atendre el gran nombre de cantaires. Aquests tallers principals, que es faran al matí, aniran acompanyats per uns més curts i relaxats que es faran a la tarda, amb estils diferents de música als quals els cantaires s'apuntaran individualment. La trobada es clourà amb una mostra-concert del treball realitzat.

Creiem que pot ser una experiència positiva i tenim tota la il·lusió posada en l'èxit d'aquestes noves trobades-taller.

L'Equip Tècnic

Corals Juvenils de Catalunya

Qui som

Corals Juvenils de Catalunya és una Federació que agrupa les diferents entitats juvenils del nostre país que es dediquen a la pràctica de la música coral per tal de fer una tasca comuna al servei de la cultura del nostre poble i ampliar, així, les possiblitats musicals i humanes dels seus membres.

Les corals que pertanyen a aquesta Federació estan formades per nois i noies de 15 a 25 anys que desitgen perfeccionar els seus coneixements musicals i relacionar-se amb l'àmbit del cant coral.

Aquesta Federació està inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya i es regeix per una Junta Directiva escollida d'entre els representants de les corals.

C.J.C. pretén ampliar aquest moviment a totes aquelles corals que se senten identificades amb els seus objectius per poder oferir millors serveis com a associació i assolir més altes fites corals.

Què fem

–Trobades generals periòdiques, així com intercanvis i mini-trobades entre els diversos cors federats.

–Jornades de treball on es realitzen tallers, tant de tècniques d'aplicació al cant coral com de repertori de les diferents èpoques de la música.

–Preparació d'un programa comú per cantar als diferents actes organitzats per la Federació.

–Estar en contacte amb les altres federacions corals catalanes (SCIC, FCEC i FCC), així com amb d'altres organitzacions internacionals.

–Informar i promocionar la participació en els diferents intercanvis, festivals i concursos que s'organitzen arreu, així com d'intercanvis proposats per altres entitats musicals.

–Disposem d'un ampli arxiu catalogat amb especial atenció a aquelles peces més adequades (per tessitures o nombre de veus) a les corals juvenils.

–Encarregar i estrenar obres escrites especialment per a les C.J.C.

On ens pots trobar

–Per mitjà de qualsevol de les corals federades.

–Per correu a:
Corals Juvenils de Catalunya
Arnau d'Oms 47-53, esc. 3, 4t. 3a.
08016 Barcelona.

–Per telèfon: (93) 352 31 52.

ATENCIÓ!!!

CJC
CORALS JUVENILS de Catalunya

Tenim a la vostra disposició l'enregistrament de la «XXV Trobada de les Corals Juvenils de Catalunya», en els formats de CD i vídeo.
CD al preu de 1500 pts.
Vídeo-cassette al preu de 2000 pts.
Feu les vostres comandes al telèfon:
(93) 268 10 00
De dilluns a dijous: de 10 a 14 i de 17 a 20 h.
Senyoreta Cristina.

Setmanes Cantants Internacionals

VITORIA-GASTEIZ (Euskadi)
Jornadas de Música Religiosa Francisco Ibáñez Irribarría:
Música sacra
Juan José Mena:
Curs de Música Gregoriana
Seminari d'interpretació: Música policoral en el barroc espanyol
Del 9 al 13 d'abril de 1995

ST. ANDREWS (Gran Bretanya)
Europa Cantat
International Singing Week
A. Mendelssohn «Elijah»
(dir.: Lazlo Heltay)
B. Britten «Rejoice in the Lamb»
M. Tippett: Negro Spirituals
(dir.: Ch. Bell)
Taller de Jazz Coral
(dir.: S. Stromann)
Del 9 al 16 de juliol de 1995

AUTUN (França)
Europa Cantat/Musique en Morvan
Krzysztof Penderecki «St. Luke Passion» (dir.: Pierre Cao)
Del 20 al 30 de juliol de 1995

BRUGGE (Flandes)
Setmana Cantant Internacional
English and Flemish Cathedral Music
(dir.: John Rutter)
E. Gregson: Missa brevis pacem
(dir.: Johan van Bouwelen)
Del 6 al 13 d'agost de 1995

PLOVDIV (Bulgària)
Europa Cantat
International Singing Week
Del 27 de maig al 2 de juny de 1996

VESZPREM (Hongria)
Europa Cantat
International Singing Week &
Choral Conductor's Course
Del 13 al 20 de juliol de 1996

LOUGHBOROUGH (Gran Bretanya)
Europa Cantat
International Singing Week
Del 21 al 28 de juliol de 1996

Activitats diverses

LJUBLJANA (Eslovènia)
IFCM Regional Symposia
European Symposium on Choral Music
Del 9 al 15 de juliol de 1995

JERUSALEM (Israel)
17th. Zimriya World Assembly of Choirs
Del 7 al 17 d'agost de 1995

WOLFENBÜTTEL (Alemanya)
Symposium for Composers and Conductors
«Who composes for our children's and youth choirs?»
Del 5 al 7 de setembre de 1995

KAPOSVAR (Hongria)
Europa Cantat '96 «Junior»
Festival Internacional per a Corals Infantils i Juvenils
Del 6 al 15 de Juliol de 1996

SYDNEY (Austràlia)
IV World Symposium on Choral Music and World Choirs Festival
Del 7 al 14 d'agost de 1996

EUROPA CANTAT:
Secretari General:
Hans-Dieter Reinecke
Grosser Hillen, 38
D-30559 Hannover
Tel. (07-49) 511-952 43 40
Fax (07-49) 511-952 43 42

EUROPA CANTAT és una federació d'organismes corals nacionals i regionals, de cors i de membres individuals europeus.

EUROPA CANTAT té per objectiu el desenvolupament del cant coral, especialment entre la joventut.

PUBLICACIONS REBUDES

Catàlegs i partitures

–Harmonia mundi ibèrica:
Colección «HM Plus», catálogo 1995
Boletín Novedades, octubre 1994
Boletín Novedades, novembre 1994
Boletín Novedades, desembre 1994
–Oxford Music Now, hivern 1994

Revistes i butlletins

–Catalònia/Ateneu Cultural, núm. 36. 4t. trimestre 1994.
–Recerca i Difusió de l'Etnologia Catalana. núm. 6, novembre 1994.
–Celobert. núm. 4, octubre-nov. 1994.
–Rotllana/suplement. octubre 1994.
–Rotllana. núm. 63, desembre 1994.
–Federació d'Ateneus de Catalunya, 4t. Congrés d'Ateneus i Associacions Cuturals, 1993-1994. Comunicacions i conclusions.
–Bulletí «La Industrial» (Agrupació Coral La Industrial) núm. 139, 140 i 141.
–Arpegi (Orfeó Martinenc), núm. 66, 67 i 68.
–L'Orfeó (Fundació Orfeó Gracienc), núm. 22, desembre 1994.
–Orfeó Reusenc. Butlletí Informatiu, núm. 40, juny-juliol 1994.
–Revue Musicale. Grand-Duché de Luxenbourg, desembre 1994.
–Intervalle 2. amj Informationen 1994.
–Konzert. Info amj, núm. 11, oct. 1994.
–Europa Cantat Magazine, 3/94.
–British Federation of Young Choirs (BFyC). Newsletter núm. 22, octubre 1994.
–International Choral Bulletin (ICB), núm. 1, novembre 1994; núm. 2, gener '95.

Breus

Cor de Pergamino (Província de Buenos Aires) de 30 cantaires, mitjana 40 anys, amb bon nivell, desitja fer un intercanvi amb un cor català per poder fer 1 o 2 concerts. Vindran uns 3 o 4 dies cap al setembre/octubre de 1995.
Contacte:
Sr.Josep Coca i Glivé
Agrupació catalana
Ruta 8 km.225
2700 Pergamino (Buenos Aires)
Argentina
Tel. 54 477 26663

NOTES DE LA TAULA DE REDACCIÓ

Beques a quatre veus

En la propera edició us donarem una relació detallada de les aportacions rebudes per tal de dotar aqueses beques. L'Equip Tècnic de la FCEC ja està preparant un seguit d'activitats col·lectives que es podran realitzar, gràcies a les vostres aportacions.

Us recordem que...

〈 Per tal de poder incloure la relació dels concerts i les notes de les vostres activitats cal que tingueu molt en compte que els propers dies de tancament de la revista **a quatre veus** són els següents:

Març 1995 – dia 22
Juny 1995 – dia 22
Setembre 1995 – dia 22

〈 Sempre que us sigui possible envieu-nos les vostres notes mitjançant un disquet informàtic.

〈 També us agrairem la tramesa de fotografies per tal d'il·lustrar les vostres notes i una còpia dels vostres enregistraments (cassettes, CD, LP, etc.). Penseu que en podem fer una bona difusió i alhora completar l'arxiu de la Federació.
Aquest és el número telefònic on rebrem les vostres trucades. Si us plau, preneu bona nota:

Telèfon i Fax: (93) 268 06 68.

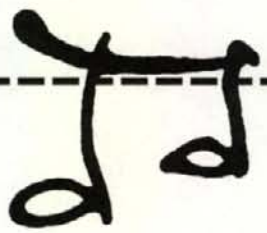

ALBERTO VERA PLANELLÓ

S'OFEREIX PER A DIRIGIR CORALS
(PREFERENTMENT INFANTILS)

〈

C/ CÒRSEGA, 666, ÀTIC, 2
08026 BARCELONA
TEL. 93-347 87 62

Calendari de concerts

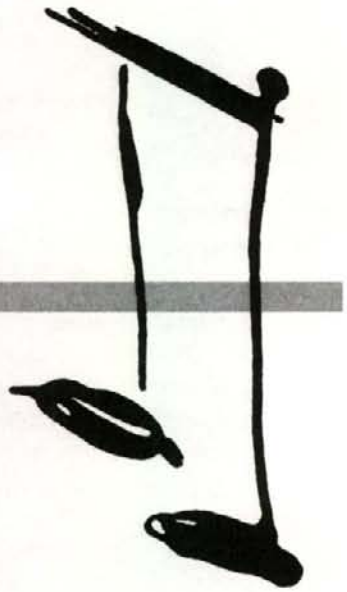

Gener

1 *9.30* – Orfeó Gracienc de Barcelona. Barcelona. Catedral.
6 – Coral Veus del Poble. Santa Oliva.
6 *12.00* – Cors Antistiana i Santa Maria. La Bisbal de Penedès. Església Parroquial de Santa Maria.
6 *12.00* – Cor Parroquial de Moià. Moià. Església Parroquial.
6 *17.00* – Orfeó Nova Solsona. Solsona. Hospital.
7 *21.00* – Coral L'Arpa. Barcelona. Església St. Josep de Calassanç.
7 *22.00* –Orfeó Vilanoví i Cor Polifònic del Garraf. Vilanova i la Geltrú. Església de Santa Maria de la Geltrú.
8 – Coral la Ginesta. La Granada del Penedès.
8 *18.00* – Orfeó Nova Solsona. Solsona. Esplai de Navès (Santa Llúcia).
8 *18.00* – S.C.R. Lo Llobregat de les Flors. Santa Coloma de Cervelló. Colònia Güell.
13 – Coral Cantiga. Lleida. Auditori Enric Granados.
14 *22.00* – Agrupació Polifònica de Vilafranca. Guetxo, Bilbao.
15 *11.30* – Coral Belles Arts. Sabadell. Centre Cívic Can Rull.
15 *20.00* – Coral Efebus de Sabadell. Sabadell. Casal Pere Quart.
21 *22.00* – Coral Croscat d'Olot. Mollet del Vallès.
22 *18.30* – Coral Universitària de Ciències de l'Educació. La Bisbal de Penedès. Església Parroquial Sta. Maria.
28 *21.00* – Orfeó Vilanoví de Vilanova i la Geltrú. Barcelona. Església de Sant Francesc de Sales.
29 – Coral la Industrial de Sabadell i Coral Flor de Lli de Linyola. Sabadell. Església de la Puríssima.
29 *11.30* – Orfeó de Sabadell, Coral Sant Vicenç de Mollet, La Banda de Matadepera i Orquestra Eduard Toldrà. Sabadell. Teatre de la Faràndula.
29 *13.00* – Coral d'Aules Universitàries de Gent Gran. Barcelona. Associació d'Antigues Alumnes del Patronat Social Escolar.
31 *21.00* – Orfeó Català. Barcelona. Palau de la Música Catalana.

Febrer

1 *21.00* – Orfeó Català. Barcelona. Palau de la Música Catalana.
12 *11.00* – Coral d'Aules Universitàries de Gent Gran. Barcelona. Santa Maia del Mar.
18 *18.00* – Coral d'Aules Universitàries de Gent Gran. Barcelona. Parròquia dels Sants Just i Pastor.
19 *19.00* – Agrupació Polifònica de Vilafranca. Vilafranca del Penedès. Fòrum Verger-Balaguer.
22 *21.00* – Orfeó Català. Barcelona. Palau de la Música Catalana.
23 *21.00* – Orfeó Català. Barcelona. Palau de la Música Catalana.

Març

24, 25 i 26 – Orfeó Català. Barcelona. Temporada OBC. Palau de la Música Catalana.
31 – Coral Cantiga. Llinars del Vallès.

Abril

1 – Coral Cantiga. Barcelona. Església Sant Felip Neri.
12 – Coral Cantiga. Reus. Teatre Fortuny.
22 – Coral Sant Sadurní i Cobla Marinada. Sant Sadurní d'Anoia. Església Parroquial.
23 *18.00* – Cor Adagi i Coral Falguera. Collbató. Església.
30 *17.00* – Coral d'Aules Universitàries de Gent Gran. Barcelona. Monestir de Pedralbes.

Maig

6 *17.00* – Coral d'Aules Universitàries de Gent Gran. Barcelona. Parròquia del Roser (Trobada Corals de l'Eixample).
11 – Coral d'Aules Universitàries de Gent Gran. Barcelona. Concert de Primavera.

Generalitat de Catalunya

Entre tots, **millor.**

Des de la restauració de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, ara fa quinze anys, entre tots, els sis milions de catalans, hem fet molta feina. I Catalunya ha avançat molt.

Hem impulsat la creació d'una extensa infrastructura de transports i comunicacions, disposem d'una xarxa industrial més sòlida; el progrés econòmic és evident; la sanitat, l'ensenyament i els serveis socials han guanyat en qualitat i extensió. La llengua catalana i, amb ella, la nostra cultura estan consolidant el procés de recuperació del seu espai natural. I s'ha potenciat la creativitat artística i cultural. La nostra realitat nacional comença a ser coneguda i reconeguda a l'estranger. I tot això s'està produint en un molt bon clima de convivència i serenor. Podem encarar el futur amb confiança. Estem ben situats. Ara, entre tots, podem assolir, si així ens ho proposem, que Catalunya no faci sols un pas, sinó un gran salt endavant. Assolir, en definitiva, un país millor. Ens cal, doncs, continuar fent la feina amb il.lusió i rigor a les escoles i universitats, als serveis públics i a l'empresa privada, a la indústria, al comerç, al turisme, al món rural, a l'assistència social, a la investigació i a la cultura. A tot arreu i tothora, perquè si fem el que hem de fer podem situar Catalunya en una millor posició a Europa. Entre tots ho farem.

Entre tots, **millor.**